

**Η
ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ**

7ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 20.05.2019 με την εξής σύνθεση: Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου, Πρόεδρος και Εισηγήτρια, Χρυσάνθη Ζαράρη και Μιχαήλ Σειραδάκης, Μέλη.

Για να εξετάσει την, από 11.04.2019, Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 444/12.04.2019 της προσφεύγουσας εταιρίας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Κατά της ... [...], όπως νόμιμα εκπροσωπείται (εφεξής αναθέτουσα αρχή).

Με την Προδικαστική Προσφυγή η προσφεύγουσα εταιρία επιδιώκει, όπως ακυρωθεί η με αρ. πρωτ. .../01.04.2019 Απόφαση της ... (ΑΔΑ: ...), κατ' αποδοχή των, από 11.02.2019 & 27.02.2019, Πρακτικών ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής - τεχνικών προσφορών και του, από 12.03.2019, Πρακτικού αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών (αντίστοιχα) της αρμόδιας Επιτροπής Διενέργειας του Διαγωνισμού, εκδοθείσα στο πλαίσιο του Δημόσιου Ανοικτού Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού με τίτλο: «Παροχή Υπηρεσιών Μυοκτονίας και Απεντόμωσης στα ... των ...» στο πλαίσιο υλοποίησης του υποέργου με αριθμό 7 της Δράσης: «... ΤΩΝ ΝΗΣΩΝ ΤΟΥ ... ΚΑΙ ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΟΥΣ» με Κωδικό Πράξης/MIS (ΟΠΣ): ... του Εθνικού Προγράμματος του ..., [(CPV): 90920000, 90922000-6, 90923000-3 και 90921000-9], προϋπολογισμού €152.024,73, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α 24%, με κριτήριο την πλέον συμφέρουσα οικονομική προσφορά βάσει τιμής – χαμηλότερη τιμή – ανά τμήμα (υπ' αριθμ. 58/2018 Διακήρυξη, Συστημικός αριθμός ΕΣΗΔΗΣ: ...).

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια και Πρόεδρο του 7^{ου} Κλιμακίου, Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, για την άσκηση της υπό εξέταση Προδικαστικής Προσφυγής προκύπτει πως έχει κατατεθεί το υπ' αριθμ. ... ποσού εξακοσίων ευρώ €600,00 αναλογούν e-Παράβολο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) και 5 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ» (Α' 64) (εφεξής Κανονισμός) .

2. Επειδή, η προσφεύγουσα εταιρία άσκησε την από 11.04.2019 Προδικαστική Προσφυγή της, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΑΕΠΠ 444/12.04.2019, με χρήση του τυποποιημένου εντύπου της Α.Ε.Π.Π, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 362 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και 8 παρ. 2 Κανονισμού.

3. Επειδή, η ως άνω Προδικαστική Προσφυγή στρέφεται κατά πράξης που εκδόθηκε στο πλαίσιο δημόσιου ανοικτού, ηλεκτρονικού Διαγωνισμού, συνολικού προϋπολογισμού €152.024,73, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α 24%, ανώτερου του ορίου που θεσπίζεται στο άρθρο 345 του Ν. 4412/2016 για την καθ' ύλη αρμοδιότητα της Α.Ε.Π.Π, ενώ επιπλέον θεμελιώνεται και η κατά χρόνο αρμοδιότητά της, όπως απαιτείται από τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016, τροποποιηθείσας της διάταξης, δυνάμει του άρθρου 43 παρ. 4 του Ν. 4487/2017 (Α' 116), δεδομένου ότι η αντίστοιχη διαγωνιστική διαδικασία εκκίνησε μετά τις 26.06.2017.

4. Επειδή, εμπρόθεσμα η προσφεύγουσα εταιρία προσβάλλει την ως άνω Απόφαση, καθόσον η κατ' αυτής Προδικαστική Προσφυγή έχει κατατεθεί εντός της προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 361 παρ. 1 περ. (α) Ν. 4412/2016

και 4 παρ. 1 περ. (α) του Κανονισμού (σημειώνεται ότι η προσβαλλόμενη Απόφαση αναρτήθηκε στις 02.04.2019 στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ).

5. Επειδή η προσφεύγουσα, η οποία νομίμως συμμετείχε στον εν λόγω Διαγωνισμό, υποβάλλοντας τη με αριθμό ... Προσφορά, η οποία έγινε αποδεκτή (δεύτερη σε σειρά μειοδοσίας για το Τμήμα 1 (...) και το Τμήμα 2 (...) του υπόψη Διαγωνισμού), διαθέτει άμεσο, ενεστώσ και προσωπικό έννομο συμφέρον για την άσκηση της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής, που θεμελιώνεται εν προκειμένω στη ζημία της από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτων στον υπόψη Διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς τους (ΕΑ 1216/2006, ΕΑ 512/2002, 517/2001 κλπ). Ειδικότερα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει στη σελίδα 4 της Προσφυγής της, ότι υφίσταται δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη, κατά το άρθρο 360 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, καθόσον με την προσβαλλόμενη Απόφαση έγινε μη νομίμως δεκτή η με αριθμό 124842 Προσφορά της εταιρίας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», με συνέπεια να αναδειχθεί στη συνέχεια προσωρινός μειοδότης για το 1^ο Τμήμα (...) και το 2^ο Τμήμα (...) του υπόψη Διαγωνισμού, μολοντί η Προσφορά της παραβιάζει τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και της υπ' αριθμ. 58/2018 Διακήρυξης. Πιο συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι:

α) Η, από 22.01.2019, υποβληθείσα τεχνική προσφορά (ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο: «Supplier_Quote_220119») και η από 22.01.2019 υποβληθείσα οικονομική προσφορά (ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο: «Supplier_Offer_Value_220119») του προσωρινού μειοδότη δεν έχουν υπογραφεί ψηφιακά από τον νόμιμο εκπρόσωπο της ανωτέρω εταιρίας, ήτοι δεν φέρουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά παράβαση των διατάξεων του νόμου (άρθρο 15 παρ. 1.2.1 της ΥΑ 56902/215/2017) και της Διακήρυξης (άρθρο 30 παρ. 2η) και ως εκ τούτου, τυγχάνουν απορριπτέες ως απαράδεκτες Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η προσφεύγουσα (βλ. σελ. 5 και 6 της Προσφυγής της): «[...] τόσο τα παραγόμενα από το σύστημα σε μορφή αρχείου *Portable Document Format (PDF)* ηλεκτρονικά αρχεία της Τεχνικής και Οικονομικής

Προσφοράς του οικονομικού φορέα, όσο και τυχόν λοιπά έγγραφα, που συντάσσονται από τον ίδιο τον οικονομικό φορέα και απαιτείται κατά περίπτωση να συμπεριληφθούν στον (υπο)φάκελο της Τεχνικής ή Οικονομικής Προσφοράς του οικονομικού φορέα, απαιτείται να έχουν ψηφιακά υπογραφεί από τον οικονομικό φορέα, ήτοι να φέρουν την προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή του. Σε διαφορετική περίπτωση, η υποβληθείσα από τον οικονομικό φορέα τεχνική ή/και οικονομική του προσφορά δεν πληροί τους όρους του νόμου και της Διακήρυξης και ως εκ τούτου, τυγχάνει απορριπτέα ως απαράδεκτη». Με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα, η προσφεύγουσα καταλήγει στο συμπέρασμα (σελ. 7 της Προσφυγής της), ότι: «[...] η προσβαλλόμενη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής ερείδεται σε όλως εσφαλμένη αιτιολογία, με εντεύθεν συνέπεια να καθίσταται ακυρωτέα λόγω παράβασης νόμου».

β) Το υποβληθέν από την καθής η Προσφυγή έντυπο Ε.Ε.Ε.Σ δεν έχει καταρτισθεί βάσει του τυποποιημένου εντύπου Ε.Ε.Ε.Σ, στο οποίο ρητά παραπέμπει το Παράρτημα «ΣΤ» της Διακήρυξης, σε κάθε δε περίπτωση, δεν περιλαμβάνει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία, προκειμένου να καταστεί εφικτή η προαπόδειξη ότι ο συγκεκριμένος οικονομικός φορέας πληροί τα προβλεπόμενα από τη Διακήρυξη κριτήρια επιλογής. Ειδικότερα, στο «Μέρος IV» του επίμαχου Ε.Ε.Ε.Σ περιλαμβάνεται μόνο η γενική ένδειξη για την πλήρωση όλων των προβλεπόμενων από τη Διακήρυξη κριτηρίων επιλογής, ενώ στο αντίστοιχο «Μέρος IV» του τυποποιημένου εντύπου περιλαμβάνονται περισσότερες υποενότητες (ήτοι, Ενότητα Α: «Καταλληλότητα», Ενότητα Β: «Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια», Ενότητα Γ: «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» και Ενότητα Δ: «Συστήματα Διασφάλισης Ποιότητας και Πρότυπα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης»), που εάν είχαν συμπληρωθεί από την εταιρία με τον δ.τ «...», θα καθίστατο πράγματι εφικτή η προαπόδειξη της πλήρωσης των τασσόμενων από τη Διακήρυξη κριτηρίων επιλογής. Με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα, η προσφεύγουσα καταλήγει στο συμπέρασμα (βλ. σελ. 8 της Προσφυγής της), ότι: «[...] το υποβληθέν από την εταιρία «...» Ε.Ε.Ε.Σ, όχι μόνο δεν έχει καταρτισθεί με βάση το άνω τυποποιημένο έντυπο, κατά παράβαση των οικείων διατάξεων του νόμου και της Διακήρυξης, αλλά σε κάθε

περίπτωση δεν μπορεί να επιτελέσει την κατά νόμον προβλεπόμενη αποδεικτική του λειτουργία, καθ' όσον αφορά στην πλήρωση των προβλεπόμενων από τη Διακήρυξη κριτηρίων επιλογής. Ως εκ τούτου, η συμμετοχή του άνω οικονομικού φορέα τυγχάνει απαράδεκτη [...]», ενώ η προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής «ερείδεται σε όλως εσφαλμένη αιτιολογία, με εντεύθεν συνέπεια να καθίσταται ακυρωτέα λόγω παράβασης νόμου».

γ) Η καθής η Προσφυγή συμμετείχε στα Τμήματα 1 (...), 2 (...) και και 3 (...) του υπόψη Διαγωνισμού, υποβάλλοντας τρεις (3) ξεχωριστές οικονομικές προσφορές (άπασες φέρουν ημερομηνία 22.01.2019), χωρίς ωστόσο να γίνεται μνεία (σε εκάστη εξ αυτών) των λοιπών Τμημάτων του Διαγωνισμού, στα οποία αυτή συμμετείχε, κατά παράβαση της διατάξεως της του άρθρου 6 παρ. 3 της οικείας Διακήρυξης. Με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα, η προσφεύγουσα καταλήγει στο συμπέρασμα (βλ. σελ. 10 της Προσφυγής της) ότι: «[...] οι υποβληθείσες οικονομικές της προσφορές να τυγχάνουν απορριπτέες ως απαράδεκτες». Εν κατακλείδι, η προσφεύγουσα ζητεί, όπως ακυρωθεί η με αριθμ. πρωτ. .../01.04.2019 Απόφαση της αναθέτουσας αρχής (...), κατά το σκέλος που ανέδειξε την εταιρία με τον διακριτικό τίτλο «...», προσωρινό μειοδότη για το 1^ο Τμήμα (...) και το 2^ο Τμήμα (...) του ως άνω Διαγωνισμού, ώστε να αναδειχθεί η ίδια ανάδοχος των ως άνω Τμημάτων, στα οποία και συμμετείχε.

6. Επειδή, στο άρθρο 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» (άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), παράγραφος 1 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. [...]» (ΔΕΕ, Απόφαση της 18.11.1999, Υπόθεση C-275/98, Unitron Scandinavia A/S, σκέψη 31• ΔΕΕ, Απόφαση της 7.12.2000, Υπόθεση C-324/98,

Telaustria Verlags GmbH, σκέψη 61• ΔΕΕ, Απόφαση της 18.06.2002, Υπόθεση C-92/00, Stadt Wien, σκέψη 45).

7. Επειδή, στο άρθρο 36 («Υποχρέωση χρήσης – Λειτουργία ΕΣΗΔΗΣ») του Ν.4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος νόμου, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ. 2. Το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. οφείλει να συμμορφώνεται με: α) τις απαιτήσεις του Παραρτήματος IV του Προσαρτήματος Α΄ και β) τους κανόνες του παρόντος άρθρου και των άρθρων 22 και 37. Πέραν των ανωτέρω το Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. οφείλει να τηρεί τα οριζόμενα: α) στο ν. 3979/2011 (Α΄ 138) και στην κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσα νομοθεσία, ιδίως στο Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΠΗΔ), το οποίο κυρώθηκε με την ΥΑΠ/Φ.40.4/1/989/2012 απόφαση του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Β΄ 1301) και β) στο π.δ. 25/2014 (Α΄ 44).3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ρυθμίζονται τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν την ανάθεση και εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών σχετικά με: α) τον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του ΕΣΗΔΗΣ, όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής σύναψης των δημόσιων συμβάσεων που συνάπτονται, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών, β) τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου αποστολής ή παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και

την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. και χορήγησης αντιγράφων και γ) τον καθορισμό και την εφαρμογή μέτρων εκπαίδευσης των χρηστών, μέσω σχετικών προγραμμάτων και σεμιναρίων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ή με τη σύνταξη κωδίκων πρακτικής. 4 [...]. 5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού ρυθμίζονται, για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, τα τεχνικά ζητήματα που αφορούν: α) τη λειτουργία της ηλεκτρονικής πύλης ΕΣΗΔΗΣ, τη δομή και το περιεχόμενο της, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3979/ 2011 και του ΠΗΔ, τη διαβάθμιση των χρηστών, τον τρόπο πρόσβασης και μελέτης των εγγράφων των διαγωνισμών και τη δημιουργία και χορήγηση αντιγράφων με χρήση ΤΠΕ, τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα και μεθόδους εγγραφής, αυθεντικοποίησης, την πολιτική ασφάλειας του δικτυακού τόπου και την εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών του ΕΣΗΔΗΣ, β) τον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του ΕΣΗΔΗΣ, όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής σύναψης των δημόσιων συμβάσεων, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών, γ) τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου αποστολής ή παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. και χορήγησης αντιγράφων, δ) τον καθορισμό και την εφαρμογή μέτρων εκπαίδευσης των χρηστών, μέσω σχετικών προγραμμάτων και σεμιναρίων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ή με τη σύνταξη κωδίκων πρακτικής και ε) τους όρους και προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν, σε τεχνικό επίπεδο, την αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. στη

Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού. [...]]»

8. Επειδή το άρθρο 37 «Πολιτική ασφαλείας ΕΣΗΔΗΣ (άρθρο 22 παρ. 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι : «1. Το επίπεδο ασφαλείας του Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. πρέπει να είναι ανάλογο προς τους κινδύνους. 2. Στα εργαλεία και τις συσκευές για την ηλεκτρονική διαβίβαση και παραλαβή προσφορών, καθώς και για την ηλεκτρονική παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής πρέπει: α) να είναι διαθέσιμες στους ενδιαφερομένους οι πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένης της κρυπτογράφησης και της χρονοσήμανσης, β) να απαιτούνται προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές, όπως ορίζονται στο π.δ. 150/2001 (Α΄ 125). Οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να αποδέχονται τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που υποστηρίζονται από αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, λαμβάνοντας υπόψη αν τα πιστοποιητικά χορηγούνται από έναν πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/ 767/ΕΚ της Επιτροπής, ανεξάρτητα από το αν έχουν δημιουργηθεί με ή χωρίς ασφαλή διάταξη Αριθμός απόφασης: 8/2018 12 δημιουργίας υπογραφών, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τις ακόλουθες προϋποθέσεις: αα) οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να καθορίζουν τον απαιτούμενο μορφότυπο προηγμένων υπογραφών, βάσει των μορφοτύπων που έχουν θεσπιστεί με την Απόφαση 2011/130/ΕΕ της Επιτροπής και να θέτουν σε εφαρμογή τα αναγκαία μέτρα ώστε να είναι σε θέση να επεξεργαστούν τεχνικά τους εν λόγω μορφότυπους: όταν χρησιμοποιείται διαφορετικός μορφότυπος ηλεκτρονικής υπογραφής, τότε η ηλεκτρονική υπογραφή ή ο φορέας του ηλεκτρονικού εγγράφου περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις ισχύουσες δυνατότητες επικύρωσης, υπό την ευθύνη της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ). Οι δυνατότητες επικύρωσης επιτρέπουν στην αναθέτουσα αρχή να επικυρώνει, σε σύγχρονη σύνδεση, δωρεάν και κατά τρόπο κατανοητό για άτομα με διαφορετική μητρική γλώσσα, την ηλεκτρονική

υπογραφή που έχει παραληφθεί, ως προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, υποστηριζόμενη από αναγνωρισμένο πιστοποιητικό. Η ΕΕΤΤ κοινοποιεί τις πληροφορίες σχετικά με τον πάροχο των υπηρεσιών επικύρωσης στην Επιτροπή. ββ) σε περίπτωση προσφορών που υπογράφονται με την υποστήριξη αναγνωρισμένου πιστοποιητικού που περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης, οι αναθέτουσες αρχές δεν πρέπει να εφαρμόζουν πρόσθετες απαιτήσεις που ενδέχεται να εμποδίσουν τη χρήση των εν λόγω υπογραφών από τους προσφέροντες. Για τα έγγραφα που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης και υπογράφονται από αρμόδια αρχή κράτους - μέλους ή άλλο φορέα έκδοσης, η αρμόδια αρχή ή φορέας έκδοσης μπορεί να καθορίζει τον απαιτούμενο μορφότυπο προηγμένων υπογραφών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παρ. 2 του άρθρου 1 της Απόφασης 2011/130/ΕΕ [...] 3. Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2013 (Β΄ 401) απόφασης του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, από τρίτους, εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς, πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο [...]

9. Επειδή, στο άρθρο 73 «Λόγοι αποκλεισμού» (άρθρο 57 παράγραφοι 1 έως 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), παράγραφος 6 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν έναν οικονομικό φορέα, όταν αποδεικνύεται ότι αυτός βρίσκεται λόγω πράξεων ή παραλείψεων αυτού είτε πριν είτε κατά τη διαδικασία, σε μία από τις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2. Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν οικονομικό φορέα, όταν αποδεικνύεται ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας βρίσκεται λόγω πράξεων ή παραλείψεων αυτού είτε πριν είτε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανάθεσης, σε μία από τις περιπτώσεις της παρ. 4».

10. Επειδή, στο άρθρο 79 «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης» (άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι: «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς Αριθμός απόφασης: 8/2018 17 αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν[...] 2. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων πλην της απευθείας ανάθεσης των άρθρων 118 και 328, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α' 75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77, γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84 και δ) εφόσον η εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεσης σύμβασης υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ εκτός ΦΠΑ, ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005 (Α' 30). Τα δεύτερο έως πέμπτο εδάφια της παραγράφου 1 εφαρμόζονται αναλόγως και στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων κάτω των ορίων. 3. Για τις συμβάσεις άνω των ορίων, το ΕΕΕΣ καταρτίζεται βάσει του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016, και παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή [...]».

11. Επειδή, στο άρθρο 91 («Λόγοι απόρριψης προσφορών») παρ. 1 του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι «[...] Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102 [...]».

12. Επειδή στο άρθρο 93 («Περιεχόμενο φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής») του Ν.4412/2016, ορίζεται ότι: «Ο ξεχωριστός σφραγισμένος φάκελος, με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» περιέχει: α) στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης άνω των ορίων, το ΕΕΕΣ του άρθρου 79 και την εγγύηση συμμετοχής, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 72 [...]».

13. Επειδή, στο άρθρο 102 «Συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών» (άρθρο 56 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη. 2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των

εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4250/2014 (Α' 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. 3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης. 4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή ήσσονος σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές. 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς».

14. Επειδή, στο άρθρο 104 «Χρόνος συνδρομής όρων συμμετοχής» (άρθρο 60 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «Το

δικαίωμα συμμετοχής και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής όπως ορίστηκαν στα έγγραφα της σύμβασης, κρίνονται κατά την υποβολή της αίτησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών του άρθρου 80, και κατά την σύναψη της σύμβασης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση γ' της παρ. 3 του άρθρου 105 [...]».

15. Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/7 της Επιτροπής της 5ης Ιανουαρίου 2016, άμεσης εφαρμογής για τα κράτη -μέλη, καθιερώνεται το τυποποιημένο έντυπο για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (Επίσημη Εφημ. ΕΕ L3/16 της 6-1- 2016). Περαιτέρω, όπως αναφέρεται στο Προοίμιο του Εκτελεστικού Κανονισμού: «(1) [...] Κατά συνέπεια, το τυποποιημένο έντυπο για το ΕΕΕΠ θα πρέπει να καταρτιστεί κατά τρόπο ώστε να παρακαμφθεί η ανάγκη προσκόμισης σημαντικού αριθμού πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων που σχετίζονται με τα κριτήρια αποκλεισμού και τα κριτήρια επιλογής. Με τον ίδιο πάντα στόχο κατά νου, το τυποποιημένο έντυπο θα πρέπει επίσης να παρέχει τις ενδεδειγμένες πληροφορίες όσον αφορά τις οντότητες στον οποίων τις ικανότητες βασίζεται ο οικονομικός φορέας, ούτως ώστε η επαλήθευση των πληροφοριών αυτών να διενεργείται μαζί με την επαλήθευση που αφορά τον κύριο οικονομικό φορέα, και με τους ίδιους όρους.[...] (3) Για την αποφυγή του διοικητικού φόρτου για τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς και τις πιθανές αντιφατικές ενδείξεις στα διάφορα έγγραφα της προμήθειας, οι πληροφορίες τις οποίες οι οικονομικοί φορείς πρέπει να παρέχουν στο ΕΕΕΠ θα πρέπει να αναφέρονται σαφώς από τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς εκ των προτέρων στην προκήρυξη διαγωνισμού ή με αναφορές σε άλλα μέρη των εγγράφων της προμήθειας, τις οποίες οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να εξετάζουν προσεκτικά, ενόψει της συμμετοχής τους και ενδεχομένης υποβολής προσφορών. (4) Το ΕΕΕΠ αναμένεται επίσης να συμβάλει σε περαιτέρω απλοποίηση, τόσο για τους οικονομικούς φορείς όσο και για τις αναθέτουσες αρχές και τους αναθέτοντες φορείς, με την αντικατάσταση των πολλών και διαφόρων εθνικών υπεύθυνων δηλώσεων από

ένα τυποποιημένο έντυπο, που θα καθιερωθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο.[...]. Τέλος, στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 Οδηγίες του Κανονισμού αναφέρεται ότι: «Το ΕΕΕΠ είναι υπεύθυνη δήλωση από τους οικονομικούς φορείς, ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 59 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, πρόκειται για μια τυπική δήλωση του οικονομικού φορέα ότι δεν βρίσκεται σε μια από τις καταστάσεις λόγω της οποίας οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν, ότι πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής και ότι, κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και τα κριτήρια που έχουν καθοριστεί για τον περιορισμό του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων που θα κληθούν να συμμετάσχουν. Στόχος του είναι να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος που απορρέει από την απαίτηση προσκόμισης σημαντικού αριθμού πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων που σχετίζονται με τα κριτήρια αποκλεισμού και τα κριτήρια επιλογής. [...] Κατά την προετοιμασία των εγγράφων της προμήθειας για μια δεδομένη διαδικασία προμήθειας, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς πρέπει να δηλώνουν στην προκήρυξη διαγωνισμού, στα έγγραφα της προμήθειας που αναφέρονται στην προκήρυξη διαγωνισμού ή στις προσκλήσεις επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ποιες πληροφορίες θα ζητηθούν από τους οικονομικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένης ρητής δήλωσης σχετικά με το αν οι πληροφορίες που ορίζονται στα μέρη II και III πρέπει ή δεν πρέπει να παρέχονται για υπεργολάβους στις ικανότητες των οποίων δεν βασίζεται ο οικονομικός φορέας). Μπορούν επίσης να διευκολύνουν το έργο των οικονομικών φορέων αναφέροντας τις εν λόγω πληροφορίες απευθείας σε ηλεκτρονική έκδοση του ΕΕΕΠ, χρησιμοποιώντας για παράδειγμα την υπηρεσία ESPD (<https://webgate.acceptance.ec.europa.eu/growth/toolsdatabases/ecertis2/resources/espd/index.html>), την οποία οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα παρέχουν δωρεάν σε αναθέτουσες αρχές, αναθέτοντες φορείς, οικονομικούς φορείς, παρόχους ηλεκτρονικών υπηρεσιών και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη [...] Η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας μπορεί να ζητεί από κάθε προσφέροντα, ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλει όλα ή ορισμένα από τα

απαιτούμενα πιστοποιητικά και δικαιολογητικά, όποτε αυτό είναι απαραίτητο για να διασφαλιστεί η ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας [...] Σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, το ΕΕΕΠ παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή.[...]

16. Επειδή, στο άρθρο 25 του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 910/2014 ορίζεται ότι: «2. Η εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή έχει νομική ισχύ ισοδύναμη με την ιδιόχειρη υπογραφή. 3. Εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή βασιζόμενη σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζεται ως τέτοια σε όλα τα άλλα κράτη μέλη», στο άρθρο 26 ότι: «Μία προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις: α) συνδέεται κατά τρόπο μοναδικό με τον υπογράφοντα β) είναι ικανή να ταυτοποιεί τον υπογράφοντα γ) δημιουργείται με δεδομένα δημιουργίας ηλεκτρονικής υπογραφής τα οποία ο υπογράφων μπορεί, με υψηλό βαθμό εμπιστοσύνης, να χρησιμοποιεί υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο, και δ) συνδέεται με τα δεδομένα που έχουν υπογραφεί σε σχέση με αυτήν κατά τρόπο ώστε να μπορεί να ανιχνευθεί οποιαδήποτε επακόλουθη τροποποίηση των εν λόγω δεδομένων» και στο άρθρο 27 ότι: «1 [...] 2. Εάν ένα κράτος μέλος απαιτεί προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που βασίζεται σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό για τη χρήση μιας επιγραμμικής υπηρεσίας που προσφέρεται από φορέα του δημόσιου τομέα ή για λογαριασμό του, το εν λόγω κράτος μέλος αναγνωρίζει τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που βασίζονται σε εγκεκριμένο πιστοποιητικό και τις εγκεκριμένες ηλεκτρονικές υπογραφές τουλάχιστον με τους μορφότυπους ή με τις μεθόδους που καθορίζονται στις εκτελεστικές πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 5».

17. Επειδή, κατά το άρθρο 2 του Π.Δ 150/2001 (Α' 125) περί προσαρμογής της εθνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 99/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές (ΕΕ L 13), «νοούνται ως: 1. 'ηλεκτρονική υπογραφή': δεδομένα σε ηλεκτρονική μορφή, τα οποία είναι συνημμένα σε άλλα ηλεκτρονικά δεδομένα ή συσχετίζονται λογικά με αυτά και τα οποία

χρησιμεύουν ως μέθοδος απόδειξης της γνησιότητας. 2. 'προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή' ή 'ψηφιακή υπογραφή': ηλεκτρονική υπογραφή, που πληροί τους εξής όρους: α) συνδέεται μονοσήμαντα με τον υπογράφοντα, β) είναι ικανή να καθορίσει ειδικά και αποκλειστικά την ταυτότητα του υπογράφοντος, γ) δημιουργείται με μέσα τα οποία ο υπογράφων μπορεί να διατηρήσει υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο και δ) συνδέεται με τα δεδομένα στα οποία αναφέρεται κατά τρόπο, ώστε να μπορεί να εντοπισθεί οποιαδήποτε μεταγενέστερη αλλοίωση των εν λόγω δεδομένων. 3. 'υπογράφων': φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που κατέχει διάταξη δημιουργίας υπογραφής και ενεργεί είτε στο δικό του όνομα είτε στο όνομα άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου ή φορέα. 4. 'δεδομένα δημιουργίας υπογραφής': μονοσήμαντα δεδομένα, όπως κώδικες ή ιδιωτικά κλειδιά κρυπτογραφίας, που χρησιμοποιούνται από τον υπογράφοντα για τη δημιουργία ηλεκτρονικής υπογραφής. 5. 'διάταξη δημιουργίας υπογραφής' [...] 6. 'ασφαλής διάταξη δημιουργίας υπογραφής' [...] 7. 'δεδομένα επαλήθευσης υπογραφής': δεδομένα, όπως κώδικες, ή δημόσια κλειδιά κρυπτογραφίας, τα οποία χρησιμοποιούνται για την επαλήθευση της ηλεκτρονικής υπογραφής. 8. 'διάταξη επαλήθευσης υπογραφής' [...] 9. 'πιστοποιητικό': ηλεκτρονική βεβαίωση, η οποία συνδέει δεδομένα επαλήθευσης υπογραφής με ένα άτομο και επιβεβαιώνει την ταυτότητά του. 10. 'αναγνωρισμένο πιστοποιητικό': πιστοποιητικό που πληροί τους όρους του Παραρτήματος Ι και εκδίδεται από πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης [...] 11. 'πάροχος υπηρεσιών πιστοποίησης': φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή άλλος φορέας, που εκδίδει πιστοποιητικά ή παρέχει άλλες υπηρεσίες, συναφείς με τις ηλεκτρονικές υπογραφές. 12. 'προϊόν ηλεκτρονικής υπογραφής' [...] 13. 'εθελοντική διαπίστευση' [...]». Στο άρθρο 3 του Προεδρικού διατάγματος αυτού ορίζονται τα εξής: «1. Η προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που βασίζεται σε αναγνωρισμένο πιστοποιητικό και δημιουργείται από ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφής επέχει θέση ιδιόχειρης υπογραφής τόσο στο ουσιαστικό όσο και στο δικονομικό δίκαιο. 2. Η ισχύς της ηλεκτρονικής υπογραφής ή το παραδεκτό της ως αποδεικτικού στοιχείου δεν αποκλείεται από

μόνο τον λόγο ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου».

18. Επειδή, στο άρθρο. 8 («Επικοινωνία και διακίνηση εγγράφων») παρ. 3 της ΥΑ 56902/215/19.05.2017 (ΦΕΚ Β΄ 1924/02.06.2017), με θέμα: «Τεχνικές Λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.)» ορίζεται ότι «Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν μέσω του Συστήματος τα κατά περίπτωση έγγραφα που έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τους ίδιους υπογεγραμμένα με εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό, το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ (όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της παρούσας», ενώ στο άρθρο 15 («Υποβολή Προσφορών- Αιτήσεων Συμμετοχής»), ορίζεται ότι: «1.2.1 Τα στοιχεία και δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά» υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου Portable Document Format (PDF) και εφόσον έχουν συνταχθεί/ παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής [...] 1.2.2. Ο οικονομικός φορέας συντάσσει την τεχνική και οικονομική του προσφορά συμπληρώνοντας την αντίστοιχη ειδική ηλεκτρονική φόρμα του Συστήματος και επισυνάπτοντας στον ηλεκτρονικό χώρο «Συνημμένων Ηλεκτρονικής Προσφοράς» και στον κατά περίπτωση (υπο)φάκελο όλα τα στοιχεία της προσφοράς του σε μορφή αρχείου Portable Document Format (PDF). Στην συνέχεια, ο οικονομικός φορέας παράγει από το Σύστημα τα ηλεκτρονικά αρχεία (εκτυπώσεις της Τεχνικής Προσφοράς Προμηθευτή και της Οικονομικής Προσφοράς Προμηθευτή σε μορφή αρχείου Portable Document Format (PDF), τα οποία υπογράφονται με

εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 8 και επισυνάπτονται στους αντίστοιχους (υπο)φακέλους της προσφοράς από τον οικονομικό φορέα [...].».

19. Επειδή, στο άρθρο Άρθρο 6ο («Υποδιαίρεση της Σύμβασης σε Τμήματα») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 10-11), ορίζεται ότι: «1. Η παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης υποδιαιρείται στα ακόλουθα τμήματα: α. Τμήμα 1: Παροχή υπηρεσιών Μυοκτονίας και Απεντόμωσης στο β. Τμήμα 2: Παροχή υπηρεσιών Μυοκτονίας και Απεντόμωσης στο γ. Τμήμα 3: Παροχή υπηρεσιών Μυοκτονίας και Απεντόμωσης στο δ. Τμήμα 4: Παροχή υπηρεσιών Μυοκτονίας και Απεντόμωσης στο ε. Τμήμα 5: Παροχή υπηρεσιών Μυοκτονίας και Απεντόμωσης στο 2. Η υποδιαίρεση σε τμήματα ανά νήσο, επιβλήθηκε λόγω της γεωγραφικής θέσης των ... και με σκοπό να εξασφαλισθεί η παραγωγική ικανότητα και οργανωτική επάρκεια των εκάστοτε παρόχων υπηρεσιών. 3. Οι προσφέροντες δύνανται να υποβάλουν προσφορά για κάθε τμήμα ξεχωριστά και μέχρι τρία (3) τμήματα (...) συνολικά και να αναδειχθούν πάροχοι υπηρεσιών και για τα τρία (3) εφόσον μειοδότησαν. Διευκρινίζεται ότι θα πρέπει να κατατεθεί ξεχωριστή προσφορά για κάθε τμήμα, με υποχρεωτική αναφορά των υπολοίπων ... στα οποία συμμετέχουν. Σε περίπτωση που υποβληθούν προσφορές για περισσότερα από τρία (3) τμήματα οι προσφορές θα απορριφθούν στο σύνολό τους. 4. Δεδομένου ότι, η ολοκλήρωση της παρούσας διαγωνιστικής διαδικασίας θα οδηγήσει στη σύναψη ξεχωριστών συμβάσεων για κάθε ένα από τα Τμήματα (1, 2, 3, 4, 5), ο όρος «σύμβαση» που αναγράφεται στην παρούσα διακήρυξη αναφέρεται στο σύνολο των συμβάσεων που πρόκειται να συναφθούν».

20. Επειδή Άρθρο 30ο («Κατάρτιση και Περιεχόμενο Προσφορών 1. Γενικοί όροι υποβολής προσφορών») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 30 και επόμ.), ορίζεται ότι: «α. Οι προσφορές υποβάλλονται με βάση τις απαιτήσεις – τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στα Παραρτήματα «Α», «Β», «Γ», «Δ» και «Ε» της παρούσας διακήρυξης. β. Δεν επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές.

γ. Η ένωση οικονομικών φορέων υποβάλλει κοινή προσφορά, η οποία υπογράφεται υποχρεωτικά ηλεκτρονικά είτε από όλους τους οικονομικούς φορείς που αποτελούν την ένωση, είτε από εκπρόσωπό τους νομίμως εξουσιοδοτημένο. Στην προσφορά απαραίτητως πρέπει να προσδιορίζεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής του (συμπεριλαμβανομένης της κατανομής αμοιβής μεταξύ τους) κάθε μέλους της ένωσης, καθώς και ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής. 2. Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών: [...] β. Ο χρόνος υποβολής της προσφοράς και οποιαδήποτε ηλεκτρονική επικοινωνία μέσω του συστήματος βεβαιώνεται αυτόματα από το σύστημα με υπηρεσίες χρονοσήμανσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 37 του Ν.4412/2016 και της Υ.Α. 56902/215 “Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ)» (ΦΕΚ Β 1924/02.06.2017). γ. Για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της Υ.Α. 56902/215 “Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ)» (ΦΕΚ Β 1924/02.06.2017) και να εγγραφούν στο ηλεκτρονικό σύστημα (ΕΣΗΔΗΣ- Διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr) ακολουθώντας την διαδικασία εγγραφής του άρθρου 5 της ίδιας Υ.Α. δ. Μετά την παρέλευση της καταληκτικής ημερομηνίας και ώρας, δεν υπάρχει η δυνατότητα υποβολής προσφοράς στο Σύστημα. Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του ΕΣΗΔΗΣ, η αναθέτουσα αρχή θα ρυθμίσει τα της συνέχειας του διαγωνισμού με αιτιολογημένη απόφασή της. ε. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα: (1) Έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνονται τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά και η τεχνική

προσφορά, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα. (2) Έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνεται η οικονομική προσφορά του οικονομικού φορέα και τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά [...] η. Οι οικονομικοί φορείς συντάσσουν την τεχνική και οικονομική τους προσφορά συμπληρώνοντας τις αντίστοιχες ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος. Στην συνέχεια το σύστημα παράγει τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία τα οποία υπογράφονται ψηφιακά και υποβάλλονται από τον προσφέροντα. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος και του παραγόμενου ηλεκτρονικού αρχείου pdf (το οποίο θα υπογραφεί ηλεκτρονικά) πρέπει να ταυτίζονται. Σε αντίθετη περίπτωση το σύστημα παράγει σχετικό μήνυμα και ο προσφέρων καλείται να παράγει εκ νέου το ηλεκτρονικό αρχείο pdf. θ. Ο χρήστης - οικονομικός φορέας υποβάλλει τους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Συστήματος, όπως περιγράφεται παρακάτω: (1) Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στη διαδικασία υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείων τύπου .pdf και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής. (2) Από το σύστημα εκδίδεται ηλεκτρονική απόδειξη υποβολής προσφοράς, η οποία αποστέλλεται στον οικονομικό φορέα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. (3) Εντός τριών (3) εργασίμων ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή των ως άνω στοιχείων και δικαιολογητικών προσκομίζονται υποχρεωτικά από τον οικονομικό φορέα στην Αναθέτουσα Αρχή, σε έντυπη μορφή και σε σφραγισμένο φάκελο, τα στοιχεία της ηλεκτρονικής προσφοράς τα οποία απαιτείται να προσκομισθούν σε πρωτότυπη μορφή σύμφωνα με το Ν. 4250/2014. Τέτοια στοιχεία και δικαιολογητικά είναι ενδεικτικά η εγγυητική επιστολή συμμετοχής, τα πρωτότυπα έγγραφα τα οποία έχουν εκδοθεί από ιδιωτικούς φορείς και δεν φέρουν επικύρωση από δικηγόρο, καθώς και τα έγγραφα που φέρουν τη Σφραγίδα της Χάγης (Apostille). Δεν προσκομίζονται σε έντυπη μορφή στοιχεία

και δικαιολογητικά τα οποία φέρουν ηλεκτρονική υπογραφή, τα ΦΕΚ, τα τεχνικά φυλλάδια και όσα προβλέπεται από το Ν.4250/2014 ότι οι φορείς υποχρεούνται να αποδέχονται σε αντίγραφα των πρωτοτύπων. (4) Ο σφραγισμένος φάκελος της προηγούμενης υποπαραγράφου, ο οποίος φέρει την ένδειξη «ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΣΕ ΕΝΤΥΠΗ ΜΟΡΦΗ», υποβάλλεται στην .../ Διεύθυνση Προμηθειών [...] Εξωτερικά του φακέλου αναγράφεται: (α) Η επωνυμία του οικονομικού φορέα και τα στοιχεία επικοινωνίας (π.χ. τηλ., fax, Email) [...] (5) Η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να ζητεί από τους προσφέροντες σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά την διάρκεια της διαδικασίας, να υποβάλλουν σε έντυπη μορφή και σε εύλογη προθεσμία όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά και στοιχεία που έχουν υποβάλει ηλεκτρονικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.

3. Περιεχόμενα Φακέλου «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά»: α. Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για την συμμετοχή των προσφερόντων στη διαγωνιστική διαδικασία περιλαμβάνουν: (1) Το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (Ε.Ε.Ε.Σ.), όπως προβλέπεται στην παρ. 1 και 3 του άρθρου 79 του ν. 4412/2016. (2) Την εγγύηση συμμετοχής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 72 του Ν.4412/2016 και στα άρθρα 19 και 21 αντίστοιχα της παρούσας διακήρυξης. β. Οι προσφέροντες συμπληρώνουν το σχετικό πρότυπο ΕΕΕΣ, όπως αναφέρεται στο Παράρτημα «ΣΤ» της παρούσας [...] ε. Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την Αναθέτουσα Αρχή στα Παραρτήματα «Α», «Β», «Γ», «Δ» και «Ε» (Τεχνικές Προδιαγραφές), κατά περίπτωση, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών [...] 4. Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά» / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών: α. Η Οικονομική προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης, ήτοι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει τιμής (χαμηλότερη τιμή) ανά Τμήμα. β. Η τιμή της παρεχόμενης υπηρεσίας δίνεται σε ευρώ ανά μονάδα. γ. Ο προσφέρων υποχρεωτικά θα συμπληρώσει και εν

συνεχεία επισυνάψει στον (υπό)φάκελο «οικονομική προσφορά» το έντυπο του Παραρτήματος «Ζ» ψηφιακά υπογεγραμμένο σε μορφή αρχείου pdf [...]».

21. Επειδή, στο άρθρο 3.2. («Λόγοι απόρριψης προσφορών») της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 34-35), ορίζεται ότι: «Η Αναθέτουσα Αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α. Η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται στα άρθρα 30 (Κατάρτιση και Περιεχόμενο Προσφορών), 31 (Χρόνος ισχύος προσφορών), 33 (Αποσφράγιση και Αξιολόγηση Προσφορών), 34 (Πρόσκληση Υποβολής Δικαιολογητικών Κατακύρωσης – Δικαιολογητικά Κατακύρωσης) της παρούσας. β. Η οποία δε συντάχθηκε ή/και δεν υποβλήθηκε κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 94 έως 96 του Ν. 4412/2016. γ. Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωσή της, σύμφωνα με το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016. δ. Για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την Αναθέτουσα Αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 102 του Ν. 4412/2016. ε. Η οποία είναι εναλλακτική προσφορά. στ. Η οποία υποβάλλεται από έναν προσφέροντα που έχει υποβάλει δύο ή περισσότερες προσφορές. Ο περιορισμός αυτός ισχύει, υπό τους όρους της παρ. 4 του άρθρου 73 του Ν. 4412/2016 και στην περίπτωση ενώσεων οικονομικών φορέων με κοινά μέλη, καθώς και στην περίπτωση οικονομικών φορέων που συμμετέχουν αυτοτελώς είτε ως μέλη ένωσης. ζ. Η οποία είναι υπό αίρεση. η. Η οποία θέτει όρο αναπροσαρμογής. θ. Η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως προς τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσας πρόσκλησης και αποκλίσεις ως προς τους όρους και τις τεχνικές προδιαγραφές».

22. Επειδή, στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ΄ «ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΝΙΑΙΟ ΕΝΤΥΠΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (ΕΕΕΣ)» της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 70-71), ορίζεται ότι: «1.

Δεν απαιτείται η εκπόνηση από την αναθέτουσα αρχή προτύπου κειμένου ΕΕΕΣ καθόσον στο κείμενο της Διακήρυξης περιλαμβάνονται το σύνολο των απαιτήσεων που αφορούν στις/στα: α. Καταστάσεις εκείνες για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή, με βάση τα έγγραφα της σύμβασης, μπορούν να αποκλεισθούν, καθώς και β. Κριτήρια ποιοτικής επιλογής που έχουν καθοριστεί με τα ως άνω έγγραφα. 2. Σε κάθε περίπτωση και ανεξαρτήτως της ύπαρξης επικουρικού αρχείου κml στον χώρο του διαγωνισμού, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να προσφεύγουν απ' ευθείας στην ηλεκτρονική υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/espd>), να δημιουργούν το ΕΕΕΣ, να συμπληρώνουν με ευθύνη τους όλα τα δεδομένα που αφορούν τον εκάστοτε διαγωνισμό και αναφέρονται στην διακήρυξη, να συμπληρώνουν τις σχετικές απαντήσεις και να το εκτυπώνουν σε μορφή pdf, προκειμένου να το υπογράψουν ψηφιακά και να το υποβάλλουν στο σχετικό διαγωνισμό».

23. Επειδή, στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Η «ΕΝΤΥΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ» της επίμαχης Διακήρυξης (σελ. 74), ορίζεται ότι: «ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ Ο υπογράφων ενεργούν ως νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας: ΔΗΛΩΝΩ: 1. Ότι η εταιρεία μας, προκειμένου να διαμορφώσει την οικονομική προσφορά της για την σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών του μελέτησε με προσοχή και έλαβαν υπόψη: α. Την υπ' αριθ./2018 διακήρυξη για τη σύναψη σύμβασης για το υποέργο με αριθμό 7 «Παροχή Υπηρεσιών Μυοκτονίας και Απεντόμωσης στα ... των νησιών ...» της δράσης «Παροχή Υπηρεσιών Σίτισης και Καθαριότητας στα ... των νησιών ... και Κάλυψη των Λειτουργικών Εξόδων τους» με κωδικό πράξης/MIS (ΟΠΣ): ... του Εθνικού Προγράμματος του ... και όλα τα Παραρτήματα αυτής, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της διακήρυξης. β. Το σύνολο του θεσμικού πλαισίου που καλύπτει τον διαγωνισμό αυτό. 2. Ότι η εταιρεία μας έλαβε γνώση των όρων των προς παροχή υπηρεσιών και των τεχνικών προδιαγραφών που απαιτούνται και αναλύονται στην διακήρυξη και τους αποδέχεται ρητά και

Αριθμός απόφασης: 620/2019

ανεπιφύλακτα στο σύνολό τους. 3. Ότι η εταιρεία μας, σύμφωνα με το κριτήριο ανάθεσης της εν λόγω διαγωνιστικής διαδικασίας, προσφέρει το ακόλουθο μηνιαίο τίμημα των υπηρεσιών του για τη διάρκεια της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 9 της διακήρυξης, που αναλύεται στον παρακάτω πίνακα:

Τιμή ανά Μήνα σε € άνευ ΦΠΑ	Μήνες Υπηρεσιών	Συνολική Τιμή σε € άνευ ΦΠΑ	ΦΠΑ	Συνολική Τιμή σε € με ΦΠΑ
.....€	12€€€

Ότι, για τις ανάγκες εφαρμογής/εποβολής τυχόν ποινικών ρητρών του άρθρου 45 της διακήρυξης του διαγωνισμού, η οικονομική προσφορά αναλύεται περαιτέρω ως ακολούθως:

Κατηγορία Υπηρεσιών	Συχνότητα ανά Μήνα	Αξία με ΦΠΑ ανά φορά (ανά μία φορά)	Συνολική Μηνιαία Αξία με ΦΠΑ
Μυοκτονία	2 φορές€€
Απεντόμωση	2 φορές€€
Οφιοαπώθηση	2 φορές€€

[...]».

24. Επειδή, κατά πάγια νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει τον Διαγωνισμό και δεσμεύει, τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΣΤΕ 3703/2010, ΣΤΕ 53/2011, ΕΣ Πράξεις Τμήματος VI 78/2007, 19/2005, 31/2003 κλπ), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση ουσιωδών διατάξεων της Διακήρυξης οδηγεί σε ακυρότητα των αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, με τις οποίες εγκρίνονται οι επιμέρους φάσεις της διαδικασίας, καθώς και το αποτέλεσμα του

Διαγωνισμού (ΣΤΕ 2772/1986, 3670/1992, 2137/1993). Αντιστοίχως, η παράβαση τέτοιων διατάξεων της Διακήρυξης από τους διαγωνιζόμενους, καθιστά अपараδєκτες τις υποβληθείσες προσφορές τους. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της Διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής, αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας των διαγωνιζομένων (ΔΕΕ, Απόφαση της 18.10.2001, Υπόθεση C-19/00 Siac Construcrtion Ltd, σκέψεις 34 και 44· ΔΕΕ, Απόφαση της 25.04.1996, Υπόθεση C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, σκέψη 54).

25. Επειδή, η υποχρέωση διαφάνειας έχει, μεταξύ άλλων, ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. ΔΕΕ, Αριθμός απόφασης: 201/2019 17 Απόφαση της 16.04.2015, Υπόθεση C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκέψη 25 και ΔΕΕ Απόφαση της 29.03.2012, Υπόθεση C-599/10, SAG ELV Slovenko κλπ, σκέψη 25 και περαιτέρω παραπομπές σε νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν, εάν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 16.04.2015, Υπόθεση C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκέψη 27). Περαιτέρω, η ρητή παραπομπή της Διακήρυξης σε συγκεκριμένες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, τις καθιστά τμήμα του νομικού πλαισίου που διέπει τη διαγωνιστική διαδικασία, το οποίο δεσμεύει, κατά τα ανωτέρω, τόσο τη Διοίκηση όσο και τους υποψηφίους αναδόχους που συμμετέχουν σε αυτήν (ΕλΣυν 1434/2017). Υπό την έννοια αυτή, σκοπός της ενιαίας εφαρμογής των όρων της Διακήρυξης και της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, είναι η διαμόρφωση ενός ασφαλούς δικαϊκού πλαισίου, εντός του οποίου θα διεξαχθεί ο Διαγωνισμός και η αποφυγή αδικαιολόγητων αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με ακρίβεια τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.

26. Επειδή, την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων διέπει η αρχή του υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, ο οποίος και μόνον αυτός, διασφαλίζει την προστασία των συμφερόντων της αναθέτουσας αρχής, επιτρέποντας τη προμήθεια αγαθών, υπηρεσιών και έργων με τους βέλτιστους ποιοτικά και οικονομικά όρους. Η εν λόγω θεμελιώδης αρχή ισχύει, τόσο στο επίπεδο της αναθέτουσας αρχής, όσο και μεταξύ των συμμετεχόντων σε δημόσιο διαγωνισμό οικονομικών φορέων (ΔΕΕ, Αποφάσεις της 27.11.2001, Υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Impresa Lombardini SPA και Mantovani, σκέψη 76 • ΔΕΕ Απόφαση της 14.02.2008, Υπόθεση C-450/06, Varec SA κατά État belge, σκέψη 35 • ΔΕΕ Απόφαση της 21.02.2008, Υπόθεση C-412/04, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 2 • ΔΕΕ Απόφαση της 19.05.2009, Υπόθεση C-538/07 Assitur Srl, σκέψεις 25 και 26 • ΔΕΕ, Απόφαση της 19.04.2012, Υπόθεση C-549/10, Tomra Systems ASA, Tomra Europe AS κλπ κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σκέψεις 17 και επόμε.).

27. Επειδή, αιτιολογία είναι, γενικά, η αναφορά των κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν την έκδοση της διοικητικής πράξης και την ερμηνεία της, η διαπίστωση ότι συντρέχουν οι πραγματικές και νομικές καταστάσεις ενόψει των οποίων επιβάλλεται ή επιτρέπεται η έκδοση της πράξης κατ' εφαρμογή των κανόνων αυτών, η διαπίστωση της συνδρομής και η εκτίμηση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, καθώς και των σκέψεων του διοικητικού οργάνου που οδήγησαν στην έκδοση ή την άρνηση της έκδοσης της διοικητικής πράξης (βλ. σχετικά ...). Σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 2 του ..., το οποίο συμπυκνώνει στη διατύπωσή του την προϋπάρχουσα, μακρά νομολογιακή παράδοση σχετικά με το ζήτημα, η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου. Η αιτιολογία είναι σαφής όταν καταγράφονται με διαυγή τρόπο οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου, με τη χρήση των κατάλληλων διατυπώσεων επί τη βάση των κανόνων της νεοελληνικής γλώσσας σε επίπεδο γραμματικής και συντακτικού (λεκτική λειτουργία). Στη διοικητική πράξη πρέπει να γίνεται μνεία συγκεκριμένων στοιχείων που στηρίζουν το συμπέρασμά της (ορισμένος

χαρακτήρα της αιτιολογίας, ΣΤΕ 3692/2001, 4223/2000). Δεν πρέπει να περιορίζεται στην επανάληψη στερεότυπων εκφράσεων που προέρχονται από τον νόμο που διέπει την υπόθεση (ΣΤΕ 2584/2001), ούτε να στηρίζεται σε αντιφατικά στοιχεία (ΣΤΕ 941/1989, Ολ 3158/1976). Η αιτιολογία είναι ειδική όταν δεν είναι γενική και αόριστη, όταν, δηλαδή, όλα τα στοιχεία της αναφέρονται στη συγκεκριμένη περίπτωση που ρυθμίζεται με την πράξη. Πρόσθετα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ειδικότητας σε σχέση με τη σαφήνεια εντοπίζονται, όταν ανακύπτει η ανάγκη να διατυπώσει το διοικητικό όργανο πρόσθετες σκέψεις. Επομένως, στοιχεία της αιτιολογίας αποτελούν το νόμιμο έρεισμα της πράξης, δηλαδή, η αναφορά των απρόσωπων κανόνων δικαίου που προβλέπουν την έκδοσή της, η τυχόν ερμηνεία τους, οι νόμιμες προϋποθέσεις που έχουν διαπιστωθεί, η ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών καταστάσεων, ο τυχόν απαιτούμενος νομικός χαρακτηρισμός τους, καθώς και τα κριτήρια και οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου σχετικά με την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας. Μόνο στην περίπτωση διαπίστωσης έλλειψης των ως άνω στοιχείων, η προσβαλλόμενη απόφαση θα ήταν ανατιολόγητη ή δεν θα είχε νόμιμη αιτιολογία (βλ. Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟ, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Τόμ. 2, 13η έκδ., ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, αριθμ. 516-518). Πράξη, δε, που δεν έχει εξετάσει ουσιώδη ισχυρισμό που υποβλήθηκε, είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη (ΣΤΕ 2418/1976, 1061/1981).

28. Επειδή, περαιτέρω οι γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου, ως της χρηστής διοίκησης, έχουν εφαρμογή κατά την ενάσκηση της διακριτικής ευχέρειας της αναθέτουσας αρχής, ήτοι της νομικής δυνατότητας της Διοίκησης να επιλέγει ανάμεσα σε διάφορες εξίσου νόμιμες λύσεις, μία Απόφαση δηλαδή για το εάν, πότε και πώς της διοικητικής δράσης (Π. Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, Αθήνα-Κομοτηνή 2004, σελ. 191) και δεν χωρεί κατά την ενάσκηση της δέσμιας αρμοδιότητας της αναθέτουσας αρχής, βάσει των όρων της Διακήρυξης. Επομένως, δεν χωρεί εφαρμογή των αρχών της αναλογικότητας και της χρηστής διοίκησης, όπου η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εφαρμόσει συγκεκριμένη διάταξη και κατά τον νόμο και την Διακήρυξη ενεργεί

κατά δεσμία αρμοδιότητα (πρβλ. ΔΕφΑΘ 2098/2013, ΣΤΕ 2067/2004, 13/2003, 1072/2003).

29. Επειδή η αρχή της χρηστής διοίκησης επιβάλλει στα διοικητικά όργανα να ασκούν τις αρμοδιότητές τους σύμφωνα με το αίσθημα δικαίου που επικρατεί, ώστε κατά την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων να αποφεύγονται οι ανεπιεικείς και απλώς δογματικές ερμηνευτικές εκδοχές και να επιδιώκεται η προσαρμογή των κανόνων δικαίου προς τις επικρατούσες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες και απαιτήσεις (Ε. Π. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Τόμος 1, Νομική Βιβλιοθήκη, 2010, σελ. 96). Η αρχή της χρηστής διοίκησης χωρεί, εφόσον δεν υφίσταται δέσμια υποχρέωση της Διοίκησης (βλ. ΣΤΕ 3160/2015, 2067/2004) και λειτουργώντας ως όριο της διακριτικής ευχέρειας της Διοίκησης, εκφράζει την αγαθή κρίση και επιείκεια που πρέπει να διέπει τα διοικητικά όργανα κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, ενόψει της εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος και της εύρυθμης λειτουργίας της διοίκησης.

30. Επειδή, σύμφωνα με τις αρχές της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας των ελάχιστων όρων συμμετοχής που διέπουν την διαδικασία σύναψης των δημοσίων συμβάσεων, κατά το πνεύμα, τόσο της ενωσιακής, όσο και της εθνικής νομοθεσίας, ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει τα αξιούμενα από τη Διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, δικαιολογητικά και στοιχεία (πρβλ. ΣΤΕ 5022/2012), προκειμένου να συμμετάσχει νομίμως στον Διαγωνισμό. Η παράβαση ουσιωδών διατάξεων της Διακήρυξης οδηγεί σε ακυρότητα των Αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, με τις οποίες εγκρίνονται οι επιμέρους φάσεις της διαδικασίας, καθώς και το αποτέλεσμα του Διαγωνισμού (Ολομ. ΣΤΕ 2137/1993). Αντιστοίχως, η παράβαση τέτοιων διατάξεων της Διακήρυξης από τους διαγωνιζόμενους καθιστά απαράδεκτες τις υποβληθείσες προσφορές τους (ΕλΣυν 1949/2009 Τμήμα VI, ΕλΣυν Πράξη 115/2008 Τμήμα VI, ΕλΣυν Πράξη 10/2008 Τμήμα VI, ΕλΣυν Πράξη 22/2005 Τμήμα VI). Ομοίως, η υποχρέωση διαφάνειας έχει, μεταξύ άλλων, ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο

αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 16.04.2015, Υπόθεση C278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκέψη 25 και ΔΕΕ, Απόφαση της 29.03.2012, Υπόθεση C-599/10, SAG ELV Slovenko a.s. κλπ, σκέψη 25 και περαιτέρω παραπομπές σε νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 16.04.2015, Υπόθεση C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκέψη 27).

31. Επειδή, ο όλος μηχανισμός υποβολής και ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής διέπεται από την αρχή της τυπικότητας, δηλαδή της διαφανούς και αυστηρής διαδικασίας του Διαγωνισμού, κατά την οποία η νομιμότητα συμμετοχής προϋποθέτει την εκπλήρωση τυπικών προϋποθέσεων. Άλλωστε οι απαραίτητες ικανότητες των υποψηφίων αποδεικνύονται με την προσκόμιση δικαιολογητικών που ορίζονται από την εκάστοτε αναθέτουσα αρχή. Επειδή, περαιτέρω, από τις διατάξεις της επίμαχης Διακήρυξης και του Ν. 4412/2016, ερμηνευόμενες ενόψει και της αρχής της τυπικής διαδικασίας που διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς, συνάγεται ότι η υποβολή των προβλεπόμενων από τις εν λόγω διατάξεις δικαιολογητικών συμμετοχής και των πρόσθετων δικαιολογητικών που απαιτούνται από τη Διακήρυξη, η οποία (υποβολή) πρέπει να γίνεται «μαζί με την Προσφορά», αποτελεί ουσιώδη τυπική προϋπόθεση συμμετοχής του ενδιαφερομένου.

32. Επειδή περαιτέρω, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31), ή να αντικατασταθεί με νέα (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου Αριθμός απόφασης: 8/2018 28 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36) οπότε οιαδήποτε ερώτηση προς διευκρίνιση μπορεί μόνο να έχει ως

αποτέλεσμα την άρση κάποιας ασάφειας και όχι την τροποποίηση της εν θέματι προσφοράς ή πολλώ δε μάλλον να καταλήξει στο να υποβάλει, στην πραγματικότητα, ο συγκεκριμένος προσφέρων νέα προσφορά (βλ. αποφάσεις της 11ης Μαΐου 2017, Archus and Gama, C-131/2016, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36).

33. Επειδή, στο συμπροσβαλλόμενο, από 11.02.2019, Πρακτικό ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής της Επιτροπής Διενέργειας του υπόψη Διαγωνισμού, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι: «[...] (5) ... (...): Κατέθεσε όλα τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά συμμετοχής των γενικών και ειδικών όρων του διαγωνισμού τα οποία κρίθηκαν αποδεκτά, όπως παρακάτω: (α) ΕΕΕΣ εταιρείας (β) Εγγυητικές επιστολές συμμετοχής της εταιρείας (γ) Συμπληρωματικά δικαιολογητικά συμμετοχής [...]». Στη συνέχεια, στο, από 27.02.2019, Πρακτικό αξιολόγησης τεχνικών προσφορών της ως άνω Επιτροπής, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι: «[...] 2. Η Επιτροπή αφού έλαβε υπόψη της: α. Τις διατάξεις του Ν.4412/2016. β. Το τεύχος της υπ' αριθ. .../18 διακήρυξης. γ. Το δ. Τα δικαιολογητικά τεχνικής προσφοράς των εταιρειών που συμμετείχαν στο διαγωνισμό, καθώς και τα συμπληρωματικά δικαιολογητικά που υποβλήθηκαν σε εκτέλεση των διαταγών της παραγράφου 2γ του παρόντος, ως έγγραφες διευκρινίσεις επί συγκεκριμένων ερωτημάτων της αναθέτουσας αρχής (...) από τα οποία προκύπτει ότι: [...] (5) Εταιρεία «...» (...) Κατέθεσε όλα τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά τεχνικής προσφοράς των γενικών και ειδικών όρων του διαγωνισμού τα οποία κρίθηκαν αποδεκτά. 3. Κατόπιν των παραπάνω η. Επιτροπή ΓΝΩΜΑΤΕΥΕΙ κατά πλειοψηφία των μελών της και προτείνει: Την αποδοχή των δικαιολογητικών τεχνικών προσφορών των εταιρειών «...», «...», «...», «...» και «...». Περαιτέρω, στο συμπροσβαλλόμενο, από 12.03.2019, Πρακτικό αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών της Επιτροπής Διενέργειας του υπόψη Διαγωνισμού, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι: «[...] (5) Εταιρεία «...» (...) Καλύπτει όλες τις απαιτήσεις της παραγράφου 4, του άρθρου 30 της διακήρυξης και προσφέρει για την παροχή

Αριθμός απόφασης: 620/2019

της υπηρεσίας, τις τιμές, χωρίς ΦΠΑ (17%), όπως αναλυτικά φαίνεται στο παρακάτω πίνακα:

ΑΑ	...	Τιμή ανά Μήνα (€)	Συνολική Τιμή σε (€) άνευ	Προϋπολογισθείσα Αξία	Διαφορά
		άνευ ΦΠΑ	ΦΠΑ	υπηρεσίας (€) άνευ ΦΠΑ	
1	...	1.490,00€	17.880,00€	53.998,38€	-
2	...	1.144,00€	13.728,00€	39.235,55€	-
3	...	1.190,00€	14.280,00€	23.178,80€	-

3. Κατόπιν των παραπάνω η Επιτροπή

ΓΝΩΜΑΤΕΥΕΙ κατά πλειοψηφία των μελών της και προτείνει: α. [...]

β. Την ανάδειξη σε προσωρινό ανάδοχο για την παροχή υπηρεσίας ανά

Τμήμα - ..., όπως παρακάτω:

(1) ...: Την εταιρεία «...», διότι η συνολική προσφερόμενη τιμή της (17.880,00€, χωρίς ΦΠΑ) είναι συγκριτικά μικρότερη των προσφορών των εταιρειών «...» (19.718,04€, χωρίς Φ.Π.Α.), «...» (27.000,00€, χωρίς Φ.Π.Α.) και «...» (29.400,00€, χωρίς Φ.Π.Α.).

(2) ...: Την εταιρεία «...», διότι η συνολική προσφερόμενη τιμή της (13.728,00€, χωρίς ΦΠΑ) είναι συγκριτικά μικρότερη της προσφοράς της εταιρείας «...» (19.589,64€, χωρίς Φ.Π.Α.).

(3) ...: Την εταιρεία «...», διότι η συνολική προσφερόμενη τιμή της (10.888,92€, χωρίς ΦΠΑ) είναι συγκριτικά μικρότερη των προσφορών των εταιρειών «...» (12.000,00€, χωρίς Φ.Π.Α.), «...» (14.280,00€, χωρίς ΦΠΑ) και «...» (22.800,00€, χωρίς Φ.Π.Α.) [...]. Τέλος, με την προσβαλλόμενη, με αρ. πρωτ. ... Απόφαση της ... έγιναν ομόφωνα αποδεκτά τα προαναφερόμενα τρία (3) Πρακτικά της αρμόδιας Επιτροπής.

34. Επειδή, στο με αρ. πρωτ. Φ.900/3/410159/10.01.2019 έγγραφο παροχής διευκρινίσεων προς τους οικονομικούς φορείς, που συντάχθηκε από την αναθέτουσα αρχή και αναρτήθηκε στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ στις 10.01.2019, με θέμα: «Συμβάσεις - Διαγωνισμοί (Σύναψη Σύμβασης Παροχής Υπηρεσιών Μυοκτονίας και Απεντόμωσης στα ... των Νησιών ... (ΑΔ .../18)]» - στο οποίο

μνημονεύονται, ως σχετικά έγγραφα: α) Το ... και β) Η, από 19.12.2018, επιστολή της εταιρίας «...» - αναφέρονται σε σχέση με τα εξεταζόμενα ζητήματα, τα εξής: «[...] β. 2ο ερώτημα: Στα «Δικαιολογητικά συμμετοχής – Τεχνική προσφορά» μόνο το ΕΕΕΣ, εγγύηση συμμετοχής και τα δικαιολογητικά τεχνικής προσφοράς ζητάτε; Απάντηση στο 2ο ερώτημα: Όπως προσδιορίζονται στην παρ. 3 του Άρθρου 30 της οικείας Διακήρυξης. γ. 3ο ερώτημα: Το ΕΕΕΣ από πού θα το κατεβάσουμε; Απάντηση στο 3ο ερώτημα: Η ηλεκτρονική διεύθυνση, από την οποία είναι δυνατή η δημιουργία του ΕΕΕΣ από τους οικονομικούς φορείς, αναφέρεται στη παρ. 2 του Παραρτήματος «ΣΤ» της Διακήρυξης. δ. 4ο ερώτημα: Η οικονομική και η τεχνική προσφορά θα μας δοθεί σε επεξεργάσιμη μορφή; Απάντηση στο 4ο ερώτημα: Δεν θα δοθούν σε επεξεργάσιμη μορφή. Το έντυπο Οικονομικής Προσφοράς θα συμπληρωθεί σύμφωνα με το Παράρτημα «Η» της διακήρυξης, ενώ η τεχνική προσφορά θα συνταχθεί βάσει των καθορισθέντων στην παρ. 3ε του Άρθρου 30 αυτής [...]».

35. Επειδή, στο Υπηρεσιακό Σημείωμα υπ' αριθμ «18» του ... (Υποδιευθυντής) προς την αναθέτουσα αρχή, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι: «[...] γ. Η εταιρεία «...» στο υποβληθέν ΕΕΕΣ, στο Μέρος IV «Κριτήρια επιλογής» έχει συμπληρωθεί η γενική ένδειξη ότι πληροί όλα τα απαιτούμενα κριτήρια, αντί να συμπληρωθούν αναλυτικά, σύμφωνα με το Παράρτημα «ΣΤ» της σχετικής Διακήρυξης. 2. Παρακαλούμε για τις ενέργειές σας».

36. Επειδή, στο, από 19.04.2019, έγγραφο Απόψεων που απέστειλε στην Αρχή σε σχέση με την υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή, η οικεία αναθέτουσα αρχή (...), ισχυρίζεται ως προς τις αιτιάσεις της προσφεύγουσας που αφορούν στην παράλειψη θέσης ψηφιακής υπογραφής στην υποβληθείσα τεχνική και οικονομική προσφορά του προσωρινού αναδόχου, (1^{ος} λόγος Προσφυγής), τα εξής: «Η εταιρεία «...» υπέβαλλε τα αρχεία «...», «Supplier_Quote_220119» με συστημικό αριθμό προσφοράς «...» και «Supplier_Offer_Value_220119» με συστημικό αριθμό προσφοράς «...» ανταποκρινόμενη στις απαιτήσεις του άρθρου 30 της Διακήρυξης, σχετικά με την

κατάθεση της τεχνικής και οικονομικής (αντίστοιχα) προσφοράς της. Κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, η παράλειψη της ψηφιακής υπογραφής των εν λόγω αρχείων δεν αποτελεί ουσιώδη λόγο για την απόρριψη των προσφορών για τους παρακάτω λόγους:

(1) Τα υποβληθέντα αρχεία τεχνικής και οικονομικής προσφοράς έλαβαν συστημικούς αριθμούς ΕΣΗΔΗΣ, όπως αναφέρεται παραπάνω, με αποτέλεσμα να προσδιορίζεται χωρίς αμφιβολία η ταυτότητα και ιδιότητα του προσφέροντα και το περιεχόμενο των δηλούμενων πληροφοριών.

(2) Η Υπηρεσία μας, αιτήθηκε από την εταιρεία «...» με το ... έγγραφο, διευκρινίσεις επί της υποβληθείσας τεχνικής προσφοράς. Η εν λόγω εταιρεία με την από 26 Φεβ 19 επιστολή, υπέβαλλε το αρχείο «02 ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΕΠΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΜΑΣ_ SIGNED» παρέχοντας συμπληρωματικά στοιχεία ως προς την τεχνική της προσφορά και το οποίο ήταν υπογεγραμμένο ψηφιακά (ηλεκτρονική υπογραφή). Η αξιολόγηση της τεχνικής προσφοράς από την επιτροπή αξιολόγησης του διαγωνισμού με τη σύνταξη του από 27 Φεβ 19 πρακτικού, έλαβε υπόψη τόσο τα αρχικά όσο και το συμπληρωματικό κατατιθέμενο αρχείο, το οποίο έφερε ψηφιακή υπογραφή. Κατά συνέπεια, τα στοιχεία της τεχνικής προσφοράς νοούμενα ως σύνολο, πληρούν την απαίτηση της παραγράφου 2η του άρθρου 30 της διακήρυξης

(3) Τα κατατιθέμενα αρχεία «01 ... ΕΝΤΥΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ_ SIGNED», «02 ... ΕΝΤΥΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ_ SIGNED» και «03 ... ΕΝΤΥΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ_ SIGNED», τα οποία είναι ψηφιακά υπογεγραμμένα, αξιολογήθηκαν στο σύνολό τους μαζί με το αρχείο «Supplier _Offer_ Value_220119» (το οποίο δεν φέρει ψηφιακή υπογραφή) από την επιτροπή αξιολόγησης, ως αναπόσπαστα στοιχεία της οικονομικής προσφοράς, κατά τη σύνταξη του από 12 Μαρ 19 πρακτικού. Κατά συνέπεια, τα στοιχεία της οικονομικής προσφοράς, νοούμενα ως σύνολο, πληρούν την απαίτηση της παραγράφου 2η του άρθρου 30 της διακήρυξης. Επιπρόσθετα, στην παράγραφο 4η του παραπάνω άρθρου, δεν μνημονεύεται η έλλειψη της ψηφιακής υπογραφής, ως λόγος χαρακτηρισμού ως απαραδέκτου και απορριπτέας της οικονομικής προσφοράς».

Περαιτέρω, ως προς τις αιτιάσεις της προσφεύγουσας σχετικά με το απαράδεκτο των υποβληθέντος από την εταιρία «...» Ε.Ε.Ε.Σ (2^{ος} λόγος Προσφυγής), η οικεία αναθέτουσα αρχή (...), ισχυρίζεται τα εξής: «(1) Η εταιρεία «...» υπέβαλλε το αρχείο «*espd-response_signed*», ανταποκρινόμενη στην απαίτηση της παραγράφου 3 του άρθρου 30 της διακήρυξης, σχετικά με την κατάθεση του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ).

(2) Η Υπηρεσία μας, με το ... έγγραφο, αιτήθηκε από την εν λόγω εταιρεία την παροχή διευκρινίσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 102 του Ν.4412/2016, καθώς η επιτροπή διενέργειας -αξιολόγησης του διαγωνισμού διαπίστωσε ότι, στο υποβληθέν ΕΕΕΣ, στο Μέρος IV, Κριτήρια Επιλογής, έχει συμπληρωθεί η γενική ένδειξη ότι πληροί όλα τα απαιτούμενα κριτήρια, αντί να συμπληρωθούν αναλυτικά, σύμφωνα με το Παράρτημα «ΣΤ» της διακήρυξης.

(3) Η εταιρεία «...» με την από 01 Φεβ 19 επιστολή, υπέβαλλε το αρχείο «..._ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΕΠΙ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΜΑΣ_819Πθά» και παρείχε τις αιτηθείσες διευκρινήσεις-συμπληρωματικά στοιχεία, τα οποία αξιολογήθηκαν από την αρμόδια επιτροπή του διαγωνισμού.

(4) Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 23 Κατευθυντήρια Οδηγία της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ, «Επισημαίνεται ότι, στις περιπτώσεις μη συμπλήρωσης ή/και μη ορθής συμπλήρωσης ενός ή περισσότερων πεδίων του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, εκ μέρους των οικονομικών φορέων, παρέχεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να τους καλούν προκειμένου να παράσχουν σχετικές διευκρινίσεις ή να τα συμπληρώσουν, όπως οποιοδήποτε άλλο υποβληθέν, με την προσφορά τους, έγγραφο ή δικαιολογητικό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 102 του ν.4412/2016». Κατά συνέπεια, η μη εκπλήρωση των παραπάνω όρων της διακήρυξης από το αρχικά υποβληθέν ΕΕΕΣ, θεραπεύτηκε από τα κατατιθέμενα συμπληρωματικά στοιχεία».

Τέλος, ως προς τις αιτιάσεις της προσφεύγουσας σχετικά με το απαράδεκτο της υποβληθείσας οικονομικής προσφοράς της εταιρία «...» λόγω μη αναγραφής των λοιπών Τμημάτων του διαγωνισμού, στα οποία συμμετείχε (3^{ος} λόγος Προσφυγής), η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται τα εξής: «Η εταιρεία «...» υπέβαλλε το αρχείο «*Supplier _Offer _Value_220119*», και τα αρχεία «01 ...

ΕΝΤΥΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ_SIGNED», «02 ... ΕΝΤΥΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ_SIGNED» και «03 ... ΕΝΤΥΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ_SIGNED» ανταποκρινόμενη στην απαίτηση της παραγράφου 3 του άρθρου 6 και της παραγράφου 4 του άρθρου 30 της διακήρυξης, σχετικά με την κατάθεση των οικονομικών της προσφορών για τα ..., ... και Κατά την άποψη της Υπηρεσίας μας, η παράλειψη της εν λόγω εταιρείας να αναφέρει σε κάθε χωριστή οικονομική προσφορά της τα υπόλοιπα ... στα οποία συμμετείχε, δεν αποτελεί ουσιώδη λόγο για την απόρριψη της προσφοράς στο σύνολό της για τους παρακάτω λόγους:

- (1) Η παραπάνω απαίτηση περιγράφεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 6 της διακήρυξης ως «υποχρεωτική» όχι όμως ως λόγος απόρριψης.
- (2) Η αναφορά των υπόλοιπων ... στα οποία συμμετέχει η υπόψη εταιρεία προκύπτει έμμεσα, πλην σαφώς από τις ξεχωριστές για τα ..., ... και ... κατατεθείσες οικονομικές προσφορές και ιδίως από τον πίνακα του αρχείου «Supplier_Offer_Value_220119».
- (3) Η εταιρεία «...» κατέθεσε τις οικονομικές της προσφορές με βάση το υπόδειγμα του Παραρτήματος «Η» της διακήρυξης, όπως απαιτείται στην παράγραφο 4γ του άρθρου 30 της διακήρυξης, όπου δεν υπάρχει πεδίο στο οποίο να ζητείται η υποχρεωτική αναφορά των υπόλοιπων ... στα οποία συμμετέχει ο προσφέρων».

37. Επειδή, από την εξέταση του συνόλου των στοιχείων της εν λόγω υπόθεσης και ιδίως της με αριθμό ... Προσφοράς της καθής η Προσφυγή, ως προς τον πρώτο λόγο της υπό εξέταση Προδικαστικής Προσφυγής (μη θέση προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής στην τεχνική και στην οικονομική προσφορά), προκύπτουν τα εξής:

- A) Στην εξεταζόμενη περίπτωση, τόσο η τεχνική προσφορά, όσο και η οικονομική προσφορά που υπέβαλε η καθής η Προσφυγή, δεν φέρουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή, όπως βάσιμα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα. Στο με αρ. ... έγγραφο που απέστειλε η αναθέτουσα αρχή προς την καθής η Προσφυγή, προκειμένου να της παρασχεθούν διευκρινίσεις επί της

υποβληθείσας τεχνικής προσφοράς, αναφέρονται τα εξής: «Σας γνωρίζουμε ότι, κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών των τεχνικών προσφορών που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο υλοποίησης του υπ' αριθμ. .../18 ηλεκτρονικού, ανοικτού, δημόσιου διαγωνισμού για τη σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών μυσκτονίας και απεντόμωσης στα ... των νησιών ... διαπιστώθηκε ότι στο υποβληθέν έγγραφο της τεχνικής σας προσφοράς, δεν αναλύεται για κάθε ... ο αριθμός των δολωματικών σταθμών μυσκτονίας και ο αριθμός παγίδων ερπόντων εντόμων, όπως οφείλατε, σύμφωνα με τα παραρτήματα «Α» [παρ.4α(1) και β(1)] καθώς και «Β» και «Γ» [παρ.3α(1) και β(1)] της (β) σχετικής διακήρυξης. 2. Παρακαλούμε, όπως μας αποστείλετε διευκρινίσεις ως προς τα παραπάνω, εντός προθεσμίας 7 ημερών, όπως ορίζουν οι διατάξεις του άρθρου 102 του Ν. 4412/16». Στη συνέχεια, η καθής η Προσφυγή με το, από 26.02.2019, έγγραφο παροχής διευκρινίσεων προς την ..., που ήταν ψηφιακά υπογεγραμμένο, παρέθεσε αναλυτικά τους αριθμούς των δολωματικών σταθμών μυσκτονίας και των παγίδων ερπόντων εντόμων για τα ... για τα οποία υπέβαλε Προσφορά και επιπλέον, ενημέρωσε την αναθέτουσα αρχή ότι θα προχωρήσει σε αντικατάσταση τυχόν φθαρμένων ή ελαττωματικών δολωματικών σταθμών/παγίδων ερπόντων εντόμων στο υφιστάμενο δίκτυο, με νέους/νέες και, σε συνεργασία με την Υπηρεσία Υγειονομικού Ελέγχου του κάθε Όπως αναφέρει η ... στο προαναφερόμενο στη έγγραφο Απόψεών της προς την Αρχή (σκέψη 36), η Επιτροπή διενέργειας του υπόψη Διαγωνισμού, κατά την αξιολόγηση των τεχνικών προσφορών (από 27.02.2019 Πρακτικό), έλαβε υπόψη της, τόσο την αρχικώς κατατεθείσα τεχνική προσφορά, που δεν είχε υπογραφεί ψηφιακά από την εταιρία με τον δ.τ «...», όσο και το ως άνω συμπληρωματικό έγγραφο, το οποίο φέρει ψηφιακή υπογραφή. Κατά την άποψη δε της αναθέτουσας αρχής, τα στοιχεία της εν λόγω τεχνικής προσφοράς, νοούμενα ως σύνολο, πληρούν την απαίτηση της παραγράφου 2η του άρθρου 30 της Διακήρυξης. Περαιτέρω, η ... υποστηρίζει πως το γεγονός ότι η τεχνική προσφορά έλαβε συστημικό αριθμό Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, έχει ως αποτέλεσμα να προσδιορίζεται χωρίς αμφιβολία η ταυτότητα και ιδιότητα του προσφέροντα και το περιεχόμενο των δηλούμενων πληροφοριών. Συνεπώς,

κατά την αναθέτουσα αρχή, η παράλειψη θέσης ψηφιακής υπογραφής στην τεχνική προσφορά, δεν επάγεται τον αυτόματο αποκλεισμό του προσφέροντα από το επόμενο στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας, σε κάθε δε περίπτωση, τυχόν αποδιδόμενη πλημμέλεια στην εξεταζόμενη Προσφορά, «θεραπεύτηκε» εν προκειμένω δια του συμπληρωματικού εγγράφου που της διαβίβασε ο συγκεκριμένος οικονομικός φορέας, το οποίο φέρει ψηφιακή υπογραφή (θεώρηση της αρχικής τεχνικής προσφοράς και του εγγράφου παροχής διευκρινίσεων επί αυτής, ως όλου). Συναφώς, η αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει, ότι επειδή, τα κατατιθέμενα ηλεκτρονικά αρχεία: «01 ... ΕΝΤΥΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ_SIGNED», «02 ... ΕΝΤΥΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ_SIGNED» και «03 ... ΕΝΤΥΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ_SIGNED», είναι ψηφιακά υπογεγραμμένα, για τον λόγο αυτόν, αξιολογήθηκαν από την αρμόδια Επιτροπή αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών, μαζί με το επίμαχο ηλεκτρονικό αρχείο «Supplier _Offer_Value_220119» - το οποίο δεν φέρει ψηφιακή υπογραφή - ως σύνολο ήτοι, ως αναπόσπαστα στοιχεία της εξεταζόμενης οικονομικής προσφοράς. Και σε αυτήν την περίπτωση, λοιπόν, η άποψη της ... είναι ότι, τυχόν αρχικώς αποδιδόμενη πλημμέλεια στο μη ψηφιακώς υπογεγραμμένο αρχείο «Supplier _Offer_Value_220119», καθίσταται στη συνέχεια «θεραπεύσιμη» από τη θέση ψηφιακής υπογραφής στις ξεχωριστές οικονομικές προσφορές που υπέβαλε η εταιρία «...» για τα ως άνω τρία ... (... , ... , ...).

B) Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 30 παρ. 2. γ), η) και θ) και παρ. 4 γ) της Διακήρυξης:

«παρ. 2 [...] γ. Για τη συμμετοχή στον διαγωνισμό, οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που υποστηρίζεται από εγκεκριμένο πιστοποιητικό το οποίο χορηγήθηκε από έναν εγκεκριμένο πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/EK και σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό (ΕΕ) 910/2014 και τις διατάξεις της Υ.Α. 56902/215 “Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών

Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ)» (ΦΕΚ Β 1924/02.06.2017) και να εγγραφούν στο ηλεκτρονικό σύστημα (ΕΣΗΔΗΣ – Διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr) ακολουθώντας την διαδικασία εγγραφής του άρθρου 5 της ίδιας Υ.Α [...]

η. Οι οικονομικοί φορείς συντάσσουν την τεχνική και οικονομική τους προσφορά συμπληρώνοντας τις αντίστοιχες ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του συστήματος. Στην συνέχεια το σύστημα παράγει τα σχετικά ηλεκτρονικά αρχεία τα οποία υπογράφονται ψηφιακά και υποβάλλονται από τον προσφέροντα. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην ειδική ηλεκτρονική φόρμα του συστήματος και του παραγόμενου ηλεκτρονικού αρχείου pdf (το οποίο θα υπογραφεί ηλεκτρονικά) πρέπει να ταυτίζονται. Σε αντίθετη περίπτωση το σύστημα παράγει σχετικό μήνυμα και ο προσφέρων καλείται να παράγει εκ νέου το ηλεκτρονικό αρχείο pdf.

θ. Ο χρήστης - οικονομικός φορέας υποβάλλει τους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του Συστήματος, όπως περιγράφεται παρακάτω: (1) Τα στοιχεία και δικαιολογητικά για τη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στη διαδικασία υποβάλλονται από αυτόν ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείων τύπου .pdf και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών, χωρίς να απαιτείται θεώρηση γνησίου της υπογραφής [...]

παρ. 4. Περιεχόμενα Φακέλου «Οικονομική Προσφορά»/Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών: α. Η Οικονομική προσφορά συντάσσεται με βάση το αναγραφόμενο στην παρούσα κριτήριο ανάθεσης, ήτοι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει τιμής (χαμηλότερη τιμή) ανά Τμήμα. β. [...] γ. Ο προσφέρων υποχρεωτικά θα συμπληρώσει και εν συνεχεία επισυνάψει στον (υπό)φάκελο «οικονομική προσφορά» το έντυπο του Παραρτήματος «Ζ» ψηφιακά υπογεγραμμένο σε μορφή αρχείου pdf [...]

Συνεπώς, η επίμαχη Διακήρυξη υιοθετεί το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο (Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2016/7, Ευρωπαϊκός Κανονισμός 910/2014, ΥΑ 56902/215/2017 κλπ), για τη χρήση των προηγμένων ψηφιακών

υπογραφών από τους διαγωνιζόμενους-προσφέροντες. Περαιτέρω, είναι γνωστό σε κάθε ευλόγως ενημερωμένο και επιμελή υποψήφιο, ότι οι διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, που προκηρύσσονται τις αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς, εκτιμώμενης αξίας άνω των 60.000€, όπως εν προκειμένω, διενεργούνται μέσω Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, ήτοι ηλεκτρονικά (βλ. άρθρο 36 Ν. 4412/2016, αλλά και τον ίδιο τον τίτλο της Διακήρυξης), ομοίως ότι, όταν τα έγγραφα υπογράφονται από τον ίδιο τον προσφέροντα, πρέπει να φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή (άρθρο 15 της ΥΑ με αριθμό 56902/215/2017 «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)»). Για τους ανωτέρω άλλωστε λόγους, το άρθρο 30 της επίμαχης Διακήρυξης, απαιτεί - για τη νόμιμη συμμετοχή των οικονομικών φορέων στον εν θέματι Διαγωνισμό - να διαθέτουν ψηφιακή υπογραφή, χορηγούμενη από πιστοποιημένη αρχή παροχής ψηφιακής υπογραφής και να εγγραφούν στο ηλεκτρονικό σύστημα (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ- Διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr). Συνεπώς, από τις προρρηθείσες διατάξεις, τόσο του εν γένει νομοθετικού πλαισίου περί δημοσίων συμβάσεων, όσο και του ειδικού κανονιστικού πλαισίου του υπό εξέταση Διαγωνισμού, εναργώς προκύπτει ότι όσον αφορά τα στοιχεία και δικαιολογητικά που υποβάλλονται από τον οικονομικό φορέα για τη συμμετοχή του, αυτά υποβάλλονται ηλεκτρονικά, σε μορφή αρχείων τύπου .pdf και εφόσον έχουν συνταχθεί/παραχθεί από τον ίδιο, φέρουν εγκεκριμένη προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή με χρήση εγκεκριμένων πιστοποιητικών.

Β) Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί ότι με τον αποκλειστικό τρόπο ψηφιακής υπογραφής των εγγράφων που έχουν συνταχθεί από τον ίδιο τον υποβάλλοντα αυτά οικονομικό φορέα, αναλαμβάνεται έναντι της αναθέτουσας αρχής, η ευθύνη για την αλήθεια και την ακρίβεια των δηλουμένων και υφίσταται βεβαιότητα ότι τα εν λόγω στοιχεία της Προσφοράς προέρχονται πράγματι από το πρόσωπο που τα υπογράφει. Επομένως, δεν παρίστανται νομότυπα τα έγγραφα που δεν είναι ψηφιακά υπογεγραμμένα από τον υποβάλλοντα

προσφορά οικονομικό φορέα, από τον οποίο φέρεται ότι συντάχθηκαν και, για το λόγο αυτό, δεν δύναται να ληφθούν υπόψη προς εκπλήρωση από τον προσφέροντα της υποχρέωσής υποβολής τους. Περαιτέρω, έχει γίνει δεκτό από τη νομολογία του ΔΕΕ, ότι παροχή διευκρινίσεων νοείται αποκλειστικά και μόνο, όταν γεννάται αμφιβολία ως προς το περιεχόμενο της Προσφοράς και όχι όταν αυτό είναι σαφές, δοθέντος ότι στην περίπτωση αυτή θα επρόκειτο για αθέμιτη τροποποίηση του περιεχομένου της Προσφοράς των διαγωνιζομένων (ΣΤΕ 90/2010). Ειδικότερα, ως διευκρίνιση, νοείται η κοινοποίηση λεπτομερειών που επιτρέπουν την περιγραφή ή τον καθορισμό με μεγαλύτερη ακρίβεια ενός συγκεκριμένου ζητήματος, ενώ ως νόμιμη συμπλήρωση, νοείται η κατάθεση συμπληρωματικών στοιχείων που δεν ήταν διαθέσιμα προηγουμένως. Περαιτέρω, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του Ν. 4412/2016, που αποτελεί το νέο, ενοποιημένο θεσμικό πλαίσιο για τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, με τις επίμαχες διατάξεις για τη συμπλήρωση - αποσαφήνιση πληροφοριών και δικαιολογητικών (άρθρο 56 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), εισάγεται ρύθμιση, η οποία εξυπηρετεί στη διάσωση Προσφορών, οι οποίες πάσχουν από πρόδηλα σφάλματα ή επουσιώδεις παραλείψεις. Με τις παραγράφους 1, 2 και 3 του άρθρου 102 Ν. 4412/2016 δίνεται η δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή να καλεί τους προσφέροντες/υποψηφίους κατά τη διαδικασία ελέγχου και αξιολόγησης των Προσφορών να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή τα δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει. Ωστόσο, προκειμένου να διασφαλίζεται η αρχή της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων, η δυνατότητα συμπλήρωσης/διευκρίνισης που παρέχεται αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωσης ή συμπλήρωσης και δεν επιτρέπεται να άγει σε μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή νέων εγγράφων σε συμμόρφωση των όρων της Διακήρυξης, αλλά μόνο στην διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. Με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα, η επίμαχη έλλειψη ψηφιακής υπογραφής, που διαπιστώνεται στην αρχικώς υποβληθείσα τεχνική προσφορά, αλλά και στην οικονομική προσφορά της καθής η Προσφυγή, δεν

θα εδύνατο, κατά την κρίση του Κλιμακίου, να συμπληρωθεί κατόπιν αιτήματος διευκρινίσεων από την αναθέτουσα αρχή, (στην πρώτη περίπτωση) ή από την συνυποβολή των λοιπών εγγράφων της οικονομικής προσφοράς (στη δεύτερη περίπτωση), χωρίς αυτό να συνιστά παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων. Συνεπώς, η από την αναθέτουσα αρχή ερμηνεία περί δυνατότητας συμπλήρωσης της υποχρεωτικής ψηφιακής υπογραφής της τεχνικής και οικονομικής προσφοράς, είτε, μέσω εγγράφου παροχής διευκρινίσεων, επί του οποίου τίθεται -όπως εν προκειμένω- μεταγενέστερα ψηφιακή υπογραφή, είτε μέσω της «θέασης» των υπολοίπων εγγράφων της οικονομικής προσφοράς, στη βάση της θεώρησης αυτών ως όλου, θα οδηγούσε, εάν ίσχυε, σε καταστρατήγηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και ασφαλώς και της αρχής της νομιμότητας της διαδικασίας, καθώς θα έδινε τη δυνατότητα άνισων όρων κρίσης οικονομικών φορέων, για τους οποίους ζητείται η υποβολή εγγράφων και στοιχείων στο πλαίσιο μιας ενιαίας ηλεκτρονικής διαδικασίας, η οποία διέπεται από συγκεκριμένους υποχρεωτικούς, έναντι όλων, κανόνες. Άλλωστε, με δεδομένο ότι: α) το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για τις ψηφιακές υπογραφές ενσωματώθηκε στις διατάξεις της επίμαχης Διακήρυξης, την οποία και αποδέχθηκαν ανεπιφύλακτα όλοι οι διαγωνιζόμενοι και ότι β) οι αναθέτουσες αρχές δεν δύνανται να μην εφαρμόζουν τους όρους της Διακήρυξης, που οι ίδιες καθόρισαν/θέσπισαν, δεν μπορεί να γίνει δεκτή η επίκληση ειδικών (ad hoc) περιστάσεων, όπως επιχειρείται στην προκείμενη περίπτωση, οι οποίες και οδηγούν σε διασταλτικές ή υπεραπλουστευμένες ερμηνείες. Με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα, ο πρώτος προβαλλόμενος λόγος της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής κρίνεται βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός.

38. Επειδή, από την εξέταση του συνόλου των στοιχείων της εν λόγω υπόθεσης και ιδίως της με αριθμό 124842 Προσφοράς της καθής η Προσφυγή, ως προς τον δεύτερο λόγο της υπό εξέταση Προδικαστικής Προσφυγής (μη προσήκουσα συμπλήρωση του ΕΕΕΣ - παράλειψη συμπλήρωσης των υποενοτήτων του Μέρους IV «Κριτήρια επιλογής»), προκύπτουν τα εξής:

A) Με το, από 31.01.2019, ... υπ' αριθμ «...», ... ενημέρωσε την αναθέτουσα αρχή (...), ότι, κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής του επίμαχου Διαγωνισμού, διαπιστώθηκε πως στο Μέρος IV («Κριτήρια επιλογής») του υποβληθέντος από την καθής η Προσφυγή Ε.Ε.Ε.Σ, έχει συμπληρωθεί μόνο η γενική ένδειξη ότι η εταιρία αυτή πληροί όλα τα απαιτούμενα κριτήρια επιλογής, ενώ θα έπρεπε να συμπληρωθούν αναλυτικά (όλες) οι υποενότητες του εν λόγω Μέρους «[...] σύμφωνα με το Παράρτημα «ΣΤ» της σχετικής Διακήρυξης [...]». Για τον ανωτέρω λόγο, η αναθέτουσα αρχή ζήτησε (αρ. πρωτ. ... έγγραφο), βάσει του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, διευκρινίσεις από την καθής η Προσφυγή σε σχέση με τον τρόπο συμπλήρωσης του Μέρους IV του υποβληθέντος Ε.Ε.Ε.Σ. Στο ως άνω έγγραφο αναφέρονται τα εξής: «Σας γνωρίζουμε ότι, κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής της εταιρείας σας από την Επιτροπή Διενέργειας – Αξιολόγησης του διαγωνισμού του θέματος, διαπιστώθηκε στο υποβληθέν ΕΕΕΣ, στο Μέρος IV, Κριτήρια Επιλογής, έχει συμπληρωθεί η γενική ένδειξη ότι πληροί όλα τα απαιτούμενα κριτήρια, αντί να συμπληρωθούν αναλυτικά, σύμφωνα με το Παράρτημα «ΣΤ» της (β) σχετικής διακήρυξης. 2. Παρακαλούμε, όπως μας αποστείλετε διευκρινήσεις ως προς το παραπάνω, εντός προθεσμίας 7 ημερών, όπως ορίζουν οι διατάξεις του άρθρου 102 του Ν.4412/16». Τέλος, στο, από 01.02.2019 έγγραφο παροχής διευκρινίσεων προς την αναθέτουσα αρχή, η εταιρία με την επωνυμία «...» αναφέρει τα κάτωθι: «Σε συνέχεια του ... εγγράφου σας, αναφορικά με την αποστολή διευκρινίσεων ως προς τη μη αναλυτική συμπλήρωση των απαιτούμενων Κριτηρίων Επιλογής στο υποβληθέν ΕΕΕΣ, σύμφωνα με το Παράρτημα «ΣΤ» της διακήρυξης, σας γνωρίζουμε ότι, καθώς δεν παρέχεται σχετικό πεδίο στο υποβληθέν έντυπο για τη συμπλήρωση αυτών, σας παραθέτουμε τα κάτωθι: • Η εταιρεία μας διαθέτει Άδεια καταπολέμησης εντόμων και τρωκτικών σε κατοικημένους χώρους (βεβαίωση υποβολής γνωστοποίησης η οποία επέχει θέση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας για την επιχείρηση επαγγελματικής χρήσης βιοκτόνων σκευασμάτων με σκοπό την καταπολέμηση εντόμων και τρωκτικών σε κατοικημένους χώρους (ΦΕΚ 163/Β/2015) (έχουν υποβληθεί ηλεκτρονικά εντός του υποφακέλου

Δικαιολογητικών Συμμετοχής – Τεχνικής Προσφοράς). • Είμαστε εγγεγραμμένοι σε Βιομηχανικό ή Εμπορικό ή Βιομηχανικό Επιμελητήριο, ήτοι Ε.Ε.Θ. (έχει υποβληθεί ηλεκτρονικά εντός του υποφακέλου Δικαιολογητικών Συμμετοχής – Τεχνικής Προσφοράς). • Διαθέτουμε Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας κατά ISO 9001: 2008 ή ισοδύναμο (ISO 9001:2015/ISO 14001:2015/ΕΛΟΤ 1801:2008, CEPA Certified - έχουν υποβληθεί ηλεκτρονικά εντός του υποφακέλου Δικαιολογητικών Συμμετοχής – Τεχνικής Προσφοράς). Για την εκτέλεση της σύμβασης χρησιμοποιούμε σκευάσματα αποκλειστικά εγκεκριμένα από αρμόδιο φορέα σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (σχετικές άδειες και MSDS φαρμάκων έχουν υποβληθεί ηλεκτρονικά εντός του υποφακέλου Δικαιολογητικών Συμμετοχής – Τεχνικής Προσφοράς). • Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης κατά την τελευταία τριετία (2015, 2016, 2017) πριν την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς, έχουμε εκτελέσει τουλάχιστον τρεις (3) συμβάσεις παροχής υπηρεσιών μυοκτονίας - απεντόμωσης με δημόσιο ή ιδιωτικό παραλήπτη (έχουν υποβληθεί ηλεκτρονικά σχετικές Βεβαιώσεις Καλής Εκτέλεσης εντός του υποφακέλου Δικαιολογητικών Συμμετοχής – Τεχνικής Προσφοράς). • Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, διαθέτουμε μέσο γενικό ετήσιο κύκλο εργασιών για τις τρεις (3) τελευταίες οικονομικές χρήσεις πριν το έτος διενέργειας της διαδικασίας (2015, 2016, 2017) τουλάχιστον ίσο με το 25% του ύψους της εκτιμώμενης αξίας του Τμήματος της παρούσας που επιθυμούν να υποβάλλουν προσφορά, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (έχει υποβληθεί σχετική ΥΔ δήλωση εντός του υποφακέλου Δικαιολογητικών Συμμετοχής – Τεχνικής Προσφοράς)».

B) Εν όψει των ανωτέρω, θα πρέπει να επισημανθούν τα εξής: Η προσέγγιση της προβληματικής της δυνατότητας διόρθωσης, συμπλήρωσης, διευκρίνισης, κλπ. των Προσφορών, διέπεται από μια περιπτωσιολογική νομολογία του ΔΕΕ, η οποία χαρακτηρίζεται από την προσπάθεια του τελευταίου να ισορροπήσει ανάμεσα στην τήρηση των θεμελιωδών αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, από τη μια μεριά, και της σκοπιμότητας να δοθεί στις αναθέτουσες αρχές η δυνατότητα να πετύχουν, τη βέλτιστη λύση για την ικανοποίηση των

δημοσίων αναγκών σε αγαθά και υπηρεσίες, από την άλλη (Δημήτριος Γ. Ράικος, Ευαγγελία Γ. Βλάχου, Ευανθία Κ. Σαββίδη, Δημόσιες «Συμβάσεις Ν. 4412/2016 - Ερμηνεία κατ' άρθρο. Σχετικές διατάξεις – Νομολογία», εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2018, σελ. 953). Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, παρέχεται στην αναθέτουσα αρχή διακριτική ευχέρεια να ζητήσει διευκρινίσεις και συμπληρώσεις, μόνο για ασάφεια δικαιολογητικών και εγγράφων και για επουσιώδη σφάλματα, ιδίως για όλως τυπικής φύσης, γραφικά, λεκτικά, φραστικά σφάλματα, ως προς σήμανση και τη συσκευασία του φακέλου και των εγγράφων της Προσφοράς, τα νομιμοποιητικά στοιχεία, τη σήμανση αντιγράφων, μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, τη διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της Προσφοράς από τα υποδείγματα κλπ. Η δε ως άνω διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής ελέγχεται, τόσο ως προς την άσκησή της (τυχόν υπέρβαση των άκρων ορίων που την προσδιορίζουν), όσο και ως προς την παράλειψη άσκησής της, βάσει των κανόνων του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016. Ο δε διαχωρισμός μεταξύ ουσιώδους και επουσιώδους έλλειψης, ως και μεταξύ τυπικού και ουσιώδους σφάλματος, θα πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα του άρθρου 102 παρ. 3 και του άρθρου 18 του Ν. 4412/2016 και των αρχών που αυτά καθιερώνουν, το πρώτο, στην ειδική περίπτωση της συμπλήρωσης και το δεύτερο, γενικά επί των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, αμφότερων ερμηνευομένων στο πλαίσιο της αρχής του αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Είναι δε επιτρεπτή η συμπλήρωση και η διόρθωση, όταν από την ίδια τη φύση του σφάλματος προκύπτει ότι αυτό είναι έλασσον και ευχερές, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής, να λάβει χώρα κατά τη σύνταξη της Προσφοράς, ενώ η συμπλήρωση αυτή δεν πρέπει να είναι τέτοιας έκτασης, ώστε να προσδίδει πλεονέκτημα στον υπέρ ου οικονομικό φορέα, έναντι των ανταγωνιστών του, εισάγοντας ευμενή υπέρ αυτού διάκριση, να επιτρέπει τη μεταβολή ήδη κατατεθείσας Προσφοράς, την υποβολή εναλλακτικών προσφορών κλπ. Ως εκ τούτου, η δυνατότητα διευκρινίσεων ή συμπληρώσεων δεν ερμηνεύεται υπό την έννοια η αναθέτουσα αρχή δύναται να δέχεται εν γένει διορθώσεις παραλείψεων, οι οποίες, κατά τη ρητή πρόβλεψη εγγράφων της σύμβασης,

επάγονται τον αποκλεισμό του υποψηφίου (Βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 6.11.2014, Υπόθεση C-42/13, Cartiera dell' Adda SpA κατά CEM Ambiente SpA, σκέψη 46, υπ' αριθμ. 471/2018 Απόφαση 1ου Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π, σκέψη 63, υπ' αριθμ. 1132_1133/2018 Απόφαση 7ου Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π, σκέψη 34, υπ' αριθμ. 201/2019 Απόφαση 7ου Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π., σκέψη 37).

Γ) Στο επίμαχο Παράρτημα ΣΤ («ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΝΙΑΙΟ ΕΝΤΥΠΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (ΕΕΕΣ)») (βλ. σελ. 70-71 της Διακήρυξης), ορίζεται ρητώς, ότι δεν απαιτείται η εκπόνηση προτύπου εντύπου Ε.Ε.Ε.Σ από την αναθέτουσα αρχή, καθόσον στο κείμενο της Διακήρυξης περιλαμβάνονται όλες οι απαιτήσεις που σχετίζονται με τους λόγους αποκλεισμού των υποψηφίων και τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής τους. Ειδικότερα στο ως άνω Παράρτημα προβλέπεται ότι: *«Σε κάθε περίπτωση και ανεξαρτήτως της ύπαρξης επικουρικού αρχείου xml στον χώρο του διαγωνισμού, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να προσφεύγουν απ' ευθείας στην ηλεκτρονική υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/espd>), να δημιουργούν το ΕΕΕΣ, να συμπληρώνουν με ευθύνη τους όλα τα δεδομένα που αφορούν τον εκάστοτε διαγωνισμό και αναφέρονται στην διακήρυξη, να συμπληρώνουν τις σχετικές απαντήσεις και να το εκτυπώνουν σε μορφή pdf, προκειμένου να το υπογράψουν ψηφιακά και να το υποβάλλουν στο σχετικό διαγωνισμό».* Μάλιστα, το περιεχόμενο του εν λόγω Παραρτήματος συνάδει με τα αναφερόμενα στην ηλεκτρονική διεύθυνση: www.eprocurement.gr, όπου παρέχονται πληροφορίες για το έντυπο Ε.Ε.Ε.Σ (*«[...] Το eΕΕΕΣ είναι η ηλεκτρονική έκδοση αυτής της υπεύθυνης δήλωσης, που παρέχεται στο διαδίκτυο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο [URL:https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/espd](https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/espd). Σε κάθε περίπτωση και ανεξαρτήτως της ύπαρξης επικουρικού αρχείου xml στον χώρο του δ/σμου, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να προσφεύγουν απ' ευθείας στην ηλεκτρονική υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/espd>) να δημιουργούν το ΕΕΕΣ, να συμπληρώνουν με ευθύνη τους όλα τα δεδομένα που αφορούν τον εκάστοτε διαγωνισμό και αναφέρονται στην διακήρυξη, να συμπληρώνουν τις σχετικές απαντήσεις και να το εκτυπώνουν σε*

μορφή pdf προκειμένου να το υπογράψουν ψηφιακά και να το υποβάλλουν στο σχετικό δ/σμό»). Συνεπώς, επειδή, στο Παράρτημα ΣΤ της οικείας Διακήρυξης γίνεται σαφής αναφορά στην ηλεκτρονική υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/espd>) για τη δημιουργία Ε.Ε.Ε.Σ από τους ενδιαφερόμενους να συμμετάσχουν στην υπ' αριθμ. 58/2018 Διακήρυξη – αφού ρητώς, κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα, η οικεία αναθέτουσα αρχή δήλωσε ότι δεν έχει εκπονήσει πρότυπο αρχείο Ε.Ε.Ε.Σ (υπόδειγμα) για τις ανάγκες του εξεταζόμενου Διαγωνισμού – η παράλειψη συμπλήρωσης του συνόλου των υποενοτήτων που περιλαμβάνονται στο Μέρος IV του Ε.Ε.Ε.Σ δε βρίσκει έρεισμα στη συγκεκριμένη Διακήρυξη. Ειδικότερα, η δυνατότητα των υποψηφίων να συμπληρώσουν μόνο την «α) Γενική ένδειξη για όλα τα κριτήρια επιλογής» του Μέρους IV του Ε.Ε.Ε.Σ, θα πρέπει σύμφωνα με τη ρητή και σαφή διάταξη του εκτελεστικού Κανονισμού με αρ. 2016/7 που διέπει το Ε.Ε.Ε.Σ, να έχει υποχρεωτικά ορισθεί προηγουμένως από την ίδια την αναθέτουσα αρχή στη Διακήρυξη, περίπτωση που δεν συντρέχει εν προκειμένω. Άλλωστε, και στο με αρ. πρωτ. ... έγγραφο παροχής διευκρινίσεων της αναθέτουσας αρχής προς τους οικονομικούς φορείς, που αναρτήθηκε στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ στις 10.01.2019, προς τον σκοπό της πλήρους αποσαφήνισης των διατάξεων της Διακήρυξης, κατόπιν υποβολής σχετικών ερωτημάτων, διευκρινίσθηκε ρητώς (ως απάντηση στο 3ο ερώτημα), ότι η ηλεκτρονική διεύθυνση, από την οποία είναι δυνατή η δημιουργία του Ε.Ε.Ε.Σ από τους οικονομικούς φορείς, αναφέρεται στη παρ. 2 του Παραρτήματος «ΣΤ» της Διακήρυξης. Συνεπώς, η οικεία αναθέτουσα αρχή παρέπεμψε ευθέως τους υποψήφιους οικονομικούς φορείς στο Παράρτημα ΣΤ, που αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της επίμαχης Διακήρυξης, το οποίο δεσμεύει, τόσο τη Διοίκηση, όσο και τους διαγωνιζόμενους (βλ. σκέψη 24 της παρούσας).

Δ) Με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα, δεν συντρέχει, εν προκειμένω, περίπτωση «πρόδηλου τυπικού σφάλματος» ή «επουσιώδους παράλειψης» που επιδέχεται διόρθωση/συμπλήρωση, υπό την έννοια του άρθρου 102 Ν. 4412/2016, αλλά περίπτωση μη πλήρωσης ουσιώδους όρου της Διακήρυξης, που αφορά στην ορθή συμπλήρωση και υποβολή του πλέον κρίσιμου - για τη

νομότυπη συμμετοχή των οικονομικών φορέων - εντύπου Ε.Ε.Ε.Σ, (βλ. σχετικώς άρθρο 30 της Διακήρυξης, Παράρτημα ΣΤ, άρθρο 79 του Ν. 4412/2016 κλπ). Για τους ανωτέρω λόγους, απορρίπτονται οι ισχυρισμοί της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με τους οποίους η εξεταζόμενη παράλειψη εμπίπτει στην περίπτωση της επιτρεπτής συμπλήρωσης πεδίων του Τ.Ε.Υ.Δ./Ε.Ε.Ε.Σ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ' αριθμ. 23 Κατευθυντήρια Οδηγία της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. Ακόμη και εάν ήθελε υποθεθεί, ότι, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, οι διαπιστωθείσες (ως ελάσσονες) παραλείψεις σε πεδία του υποβληθέντος Ε.Ε.Ε.Σ, δύνανται να συμπληρωθούν, η εξεταζόμενη παράλειψη συμπλήρωσης του συνόλου των υποενοτήτων που περιλαμβάνονται στο Μέρος IV του εν λόγω εντύπου, ουδόλως δύναται να υπαχθεί στη συγκεκριμένη περίπτωση. Με βάση τα ανωτέρω αναφερόμενα, και δοθέντος ότι μια Προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος, ο δεύτερος λόγος της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής κρίνεται βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός.

39. Επειδή, από την εξέταση του συνόλου των στοιχείων της εν λόγω υπόθεσης και ιδίως της με αριθμό 124842 Προσφοράς της καθής η Προσφυγή, ως προς τον τρίτο λόγο της υπό εξέταση Προδικαστικής Προσφυγής (παράλειψη μνείας των επιμέρους Τμημάτων σε κάθε επιμέρους υποβληθείσα οικονομική προσφορά – 3 στο σύνολο), προκύπτουν τα εξής:

α) Η καθής η Προσφυγή υπέβαλε τρεις (3) ξεχωριστές οικονομικές προσφορές για το ..., ... και ... αντίστοιχα. Σε καμία από τις ανωτέρω οικονομικές προσφορές, δεν αναφέρει και τα λοιπά ..., στα οποία συμμετέχει, κατά παράβαση του άρθρου 6 («Υποδιαίρεση της Σύμβασης σε Τμήματα») της επίμαχης Διακήρυξης. Υπενθυμίζεται ότι στη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 3 της Διακήρυξης, ορίζεται ότι: *«Διευκρινίζεται ότι θα πρέπει να κατατεθεί ξεχωριστή προσφορά για κάθε τμήμα, με υποχρεωτική αναφορά των υπολοίπων ... στα οποία συμμετέχουν»*, ήτοι θεσπίζεται υποχρέωση αναφοράς και των λοιπών τμημάτων στα οποία συμμετέχουν οι υποψήφιοι. Όπως ήδη αναφέρθηκε (βλ.

σκέψη 36 της παρούσας), η επίμαχη παράλειψη δεν αποτελεί, κατά την άποψη της αναθέτουσας αρχής, ουσιώδη λόγο για την απόρριψη της εξεταζόμενης Προσφοράς (στο σύνολό της), γιατί, όχι μόνο απουσιάζει από τη διατύπωση του άρθρου 6 παρ. 3 της Διακήρυξης, η φράση «επί ποινή αποκλεισμού», αλλά και γιατί τα λοιπά ..., στα οποία συμμετέχει η καθής η Προσφυγή, προκύπτουν εμμέσως, πλην σαφώς, από την υποβολή τριών ξεχωριστών οικονομικών προσφορών που κατέθεσε για τα ..., ... και ... (αντίστοιχα). Τέλος, η αναθέτουσα αρχή υποστηρίζει ότι τα ... στα οποία συμμετέχει η εταιρία «...», προκύπτουν σαφώς και από τον Πίνακα που περιλαμβάνεται στην οικονομική της προσφορά (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο: «Supplier _Offer_Value_220119»). Εν όψει των ανωτέρω αναφερόμενων, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η χρήση της φράσης: «*με υποχρεωτική αναφορά των υπολοίπων ...*» θεσπίζει σαφώς μια υποχρέωση για τους συμμετέχοντες στον εν θέματι Διαγωνισμό. Επομένως, σε συνέχεια των αναφερόμενων στις σκέψεις 24, 25 και 28 της παρούσας, η αναθέτουσα αρχή έχει δέσμια αρμοδιότητα να αποκλείσει αποκλίνουσα, ως εν προκειμένω η επίμαχη, Προσφορά. Συνεπώς, ο τρίτος λόγος της υπό κρίση Προδικαστικής Προσφυγής γίνεται δεκτός, ως βάσιμος.

40. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω, πρέπει να γίνει δεκτή η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή.

41. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, πρέπει να επιστραφεί το Παράβολο ποσού εξακοσίων ευρώ που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρα 363 παρ. 5 Ν. 4412/2016 και 5 παρ. 5 Κανονισμού).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την Προδικαστική Προσφυγή.

Ακυρώνει την με αρ. πρωτ. ... Απόφαση της ... (ΑΔΑ: ...), που εκδόθηκε στο πλαίσιο του Δημόσιου Ανοικτού Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού με τίτλο:

Αριθμός απόφασης: 620/2019

«Παροχή Υπηρεσιών Μυοκτονίας και Απεντόμωσης στα ... των Νησιών ...» στο πλαίσιο υλοποίησης της Δράσης: «... ΤΩΝ ΝΗΣΩΝ ΤΟΥ ... ΚΑΙ ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΟΥΣ», κατά το σκεπτικό.

Διατάσσει την επιστροφή στην προσφεύγουσα του προσκομισθέντος Παραβόλου, ποσού εξακοσίων ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 20 Μαΐου 2019 και εκδόθηκε στις 10 Ιουνίου 2019, στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου

Σωτηρία Σταματοπούλου